ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՊՈԼՍՈՅ համար, տարեկան 70 ղրշ. վեցամսեայ 35 ղրշ. Եռամսեայ 20 ղրշ. — ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ համար, տարեկան 90 ղրշ. Վեցամսեայ 45 ղրշ. Եռամսեայ 25 ղրշ. — ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ համար, Տարեկան 25 ֆր. Վեցամսեայ 13 ֆր.:

ԿԱՆԽԻԿ ՎՃԱՐՈՂԸ ՄԻԱՅՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴ Է

ՁԵՌՔԷ 10 ՓԱՐԱ

ԾԱՂԻԿ

ՕՐԱԳԻՐ

Bureaux de la rédaction du Journal Arménien DZAGHIK

Galata, Kourchounlou han, N. 7 Consple.

«زاغيك» ارمنيجه يومى وسياسى غزته‌در

ԽՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆ

Կալաթա, Գուրչունլու խան, թիւ 7

ՍԱՂԱԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ուղղուած ամէն թղթակցութիւն պէտք է հակիրճ գրուած ըլլայ:

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ուղղուած ամէն գրութիւն ետ չի տրուիր:

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ՍԿՍԻՆ ԱՄԷՆ ԱՄՍՈՅ 1ԻՆ, 10ԻՆ ԵՒ 20ԻՆ

ԺԵ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 445

"ԾԱՂԻԿ» ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ԻՐԻԿՈՒՆ

3 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1902 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

ԱՆԿՈՒՄ ՄԸ

«Ագահին մէկը երկուք չեղած միտ երեք վնաս կը բերէ:»

ԺՈՂ. ԱՌԱՆ

Չեմ գիտեր թէ ո՛վ եղած է նախադասը այս ճշմարտութեան՝ զոր ժողովրդային իմաստութիւնը նուիրագործած է այսքան ատենէ ի վեր, բայց կը կարծեմ թէ այս պատուոյ Խարբերդի Պատր. Փոխանորդէն աւելի ատոր համոզուած մարդ մը գտնել քիչ մը չատ դժուար գործ մըն է:

Եկ՛ող Եղնիկ վարդապետ, Առաջնորդութեան հանգամանք մը քիչ տեսաւ իր անբաղդատելի, անդուդական կարողութեան համար, ուղեց եպիսկոպոս Թարիլ աղային գլխուն, բայց այս պատուոյս կը գտնուի անանկ կացութեան մը մէջ ուր վախ կայ որ առաջնորդութիւնն ալ ձեռքէ ելլէ:

Անոնց համար՝ որոնք լրագրական կեանքի մէջ կ'ապրին,—եւ, պէտք է չնչտել, մասնաւոր հոլիւներէ չեն զրկուիր բնաւ,—Գալիթաքչեան Եղնիկ վարդապետ թաքուն կռիւ մը չունէր Պոլսէն մեկնած միջոցին, իրը անձ անուշչաս:

Եւ սակայն կան եղեր դեռ անանկ բաներ՝ որոնք անծանօթ էին մեզ ամէնուս, եւ որոնք անցեալներս երեւան ելան ընդարձակ տեղեկագրով մը որ պատրաստուած էր նոյն ինքն Ս. Պատրիարքին յանձնարարութեամբ, եւ զոր հրատարակեցինք մեր Բրոնիկի բաժնին մէջ:

Մինչեւ այդ տեղեկագրին հրատարակութեան օրը, Եղնիկ վարդապետ յաջորդաբար ընդլայնած էր իր յաւակնութեանց շրջանակը: Նախ Խարբերդի առաջնորդական աթոռին վրայ նետած էր աչքը, յետոյ Բաղէշի թեմին՝ ուրկէ վերջ ի վերջոյ Առաջնորդ ընտրուեցաւ:

Այդչափը սակայն չէր գոհացներ իր հոգին:

Օր մը, ընաւորութեամբ կակուղ, մտքով կակղագոյն, վերջապէս ամէն կերպով կակուղ ու կակուղի սիրահար այդ եկեղեցականը ուզեց եպիսկոպոսական աթոռի մը թաւիշին կակուղն ալ վայելել: Եղնիկ վարդապետ չմտածեց սակայն որ եթէ երբեք անկարելի է մէկ ձեռքով երկու ձմերուկ բռնել, ա՛լ աւելի անկարելի է մէկ ձեռքով երեք ձմերուկ բռնելը:

Ալ անկէ վերջ՝ սիրտ ունեցողը կրնար զինքը մտիկ ընել:

—Առանց եպիսկոպոս ըլլալու չեմ կրնար առաջնորդական պաշտօն ընդունիլ, կը պոռար, ամէն անգամ որ առիթ մը ձեռք ձգէր:

Այդ ապմէն ու պոռտոխօսութիւնները սա՝ հետեւանքը ունեցան որ Եղնիկ վարդապետ պահ մը օրուան մարդը դառնայ, եւ իրաւունք ունենալ սկսին քրքրել իր երեսնի կեանքը, մանաւորաբար Բալուի պաշտօնավարութիւնը, երեւան հանելով կարգ մը զեղծումներ եւ անկարգութիւններ՝ որոնց ատեն մը հեղինակ հանդիսացեր է այդ հեռաւոր թեմին մէջ:

Այսօր, այդ ամբաստանութիւնները Խաղ Ժողովոյ օրակարգին վրայ պատկառելի տեղ մը բռնած են, եւ եթէ ապացուցուին, արդիւնքը սա պիտի ըլլայ որ Եղնիկ վարդապետ առաջնորդ եւ եպիսկոպոս դառնամ բսած ատեն թէ՛ առաջնորդ չպիտի կրնայ ըլլալ, թէ՛ եպիսկոպոս, եւ թէ մանաւանդ պիտի ստիպուի համակերպիլ այն կարգապահական պատժին զոր Վարչութիւնը անշուշտ պիտի տնօրինէ իրեն համար:

Արդէն Ս. Պատրիարքին այն յանդիմանագիրը՝ որով Եղնիկ վարդապետի դիտել կուտար թէ եկեղեցականի մը համար բացարձակապէս անվայել է պաշտօն մը ստանձնած միջոցին իր անձին վերաբերող փոխադրութիւններ պահանջելը, լաւագոյն ապացոյցն է թէ Եղնիկ վարդապետի նկատմամբ կարծիքները սկսած են փոխուիլ Պատրիարքարանի մէջ:

Խարբերդի Պատր. Փոխանորդին յաւակնութեանց այս քայքայման հանդէպ՝ Ֆրանսացի մը չպիտի վարանէր գոչելու.

—Qui trop embrasse, mal etreint!

—Ագահին մէկը երկուք չեղած՝ միշտ երեք վնաս կը բերէ,—պիտի ձայնակցէր մեր ժողովուրդը:

Եւ պէտք է ընդունիլ որ երկուքն ալ իրաւունք պիտի ունենային:

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ԱՐՏԱՌՈՑ ԿԵԱՆՔԷՆ

ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Իրարմէ շատ հեռու չէ, միւնոյն քաղքին, միւնոյն արուարձանին մէջ, Բերա կարծեմ, դեռ անցեալները երկու ընտանիքներ ապրեր մնացեր էին, տեսնելով որ մէկ օրէն միւսը խնամի եղեր են իրարու, խնամի՝ անգիտակցաբար . . .

Զարմանալի է պատմութիւնը, ու իր իսկութեամբն ու ամբողջութեամբը արտասոյց կատարելագործ. Աղջիկ մը, ու մանչ մը, երկուքն ալ Հայ-հոմէական, ինչպէս պատմեցին ինձի, բուսական տանէ ի վեր կը խօսակցին, կը կատակեն, կը նային, կը հառաչեն կամ՝ եթէ ճիշդն ու կարուկը կ'ուզէք՝ չէնք չնորհք կը սիրեն զիրար: Ու սիրարանութեան իրը բնական հետեւանք, կամ թերեւս իրը սիրարանութեան՝ միջոց՝ իրարու կը խոստանան ցկեանս, յաւիտեան չը բաժնուիլ ալ իրարմէ, ու սիրել, սիրել զիրար մինչեւ՝ վերջին շունչը:

Մնողքները իրենց մէկ յաւակութեամբը զոր չեմ գիտեր ինչպէս որակել, կ'երեւայ թէ այդ ամրողջ ժամանակի միջոցին բա՛ն մը չեն հասկընար, ու անոր համար անօրինակ կ'ըլլայ իրենց զայրացումն ու իրարանցումը երբ առուս մը կը նային որ, իրենցմէ մէկուն աղջիկը հարս է եղած եւ միւսին տղան ալ փեսայ, ու ճի՛շդ մէկզմէկու է որ հարս ու փեսայ եղած են անոնք:

Անառակները յաջողցուցեր են գործերնին, չնորհիւ . . . վարդապետի մը ճարպիկութեան:

Սիրահար սիրուհի օր մը ձեռք ձեռքի բռնած եկեղեցի կը դիմեն եւ կ'ըսեն թէ իրարու հետ ամուսնանալ կը փափաքին: Վարդապետը որ կ'իմայ իրենց այդ ըղձանքը, ուրախութեան բացագանչութիւն մը կը թրռցնէ եւ առանց այլեւայլի, առանց ա՛լ երկար բարակ դիմումներ ընելու, հարցափորձումներ կատարելու, առանց վայրկեա՛ն մը իսկ կորսնցնելու, ներս կը քաշէ աղջիկն ու մանչը, եկեղեցիէն ներս, ցորեկ ատեն, խաչ, աւետարան, աղօթք, մոմ, ամէնքը իրար անցընելով կը կնքէ, կը խաչակընքէ, ձեռք ձեռքի կուտայ կը պսակէ զիրար սիրող երիտասարդը եւ ուրիշ:

Մնողքը փայտ կարած են հիմայ, ապահովաբար:

Սակայն, բան մը չեն կրնար ընել: Վերջապէս Բրիստոսի փոխանորդ մը նուիրագործեց իրենց զաւակներուն, —երկու պսակիչներ տակաւին,—միութիւնը. իրենք պէտք են, կատարեալ խոնարհութեամբ ու հնազանդութեամբ համակերպիլ եւ փոխադարձաբար ունենալ փեսայ մը եւ հարս մը. գէշ չէ՛:

Խնդիրը իր ամէնէն լայն վիճակին մէջ դիտելով կարելի է ենթադրել թէ թերեւս երջանիկ կարենայ ըլլալ նոյն օրը ամուսնացող այս ամոլր, այնքան սիրով զեղուն ըլլալուն համար, բայց ամէն պարագայի մէջ, սա միւս ճարպիկին, վերապատուելի հօր չէ՞ր իյնար գոնէ անգամ մը տեղեկանալ թէ ինչ է ըրածը, թէ ո՛վ են աղաքը զորս իրար կը կապէ. թերեւս . . . ինչ գիտնամ, շատ մը բաներ կրնային եղած ըլլալ . . .

Եւ այն ատեն, տեսած գործն ալ կրնար շատ աւելի ցաւարիթ ու ծաղրաշարժ ըլլալ:

ՇԱՐԻՆ

ՈՍԿԻԻ ԻԾԽԱՆՆԵՐԸ

Բլոնտայի արդի վիճակը. — Լօվէն Քառպօնօ եւ Տոքթօր Ուիլս.— Նոր Էլտորատօ մը.— Երեք ամուսին մէջ 463,000 տոլարի արժողութեամբ ոսկի արդիւնաբերուած.—Հրաւալի խաղամ:

«Ծաղիկ»ի ընթերցողները անշուշտ լսած են Բլոնտայի անունը, երկիր մը որ տակաւին ասկէ քանի մը տարիներ առաջ բացարձակապէս անծանօթ էր, եւ որ այսօր ահագին քանակութեամբ ոսկի կ'արտադրէ: Երբեմն անմարդաբնակ այդ վայրը, իր ոսկիի հարստութեան շնորհիւ, այսօր սառուարնակչութիւն մը ունի, բնակչութիւն մը՝ որուն մէկ քանի անդամները մանաւանդ ահագին հարստութիւն մը ձեռքերնի բերած են իրենց հանքերուն շնորհիւ: Ահա այդ անձերէն երկուքին,—երկու ոսկիի իշխաններու,—կեանքը կը պատմէ բարիղեան թերթի մը խմբագրին հետեւեալ յօդուածը՝ որ նոյն ատեն շա՛տ հետաքրքրական տեղեկութիւններ կու տայ Բլոնտայի արդի կեանքին եւ ոսկեհաններու գործունէութեան եղանակին նկատմամբ:

* * *

Սիվէթի առջեւ կանգ առած վիքթորիայի մը ներսօքը խոշոր մարդ մը նստած է, առողջ, կայտառ ու կատարելապէս ամերիկացիի կերպարանքով մարդ մը՝ որ առնուազն քսան Ֆրանսական ոսկի արժող գլխարկ մը կը կրէ գլուխը: Էօժէն Քառպօնօն է, Բլոնտայի ոսկեհանքերու սեփականատէրը, զոր չէի տեսած թէեւ ուրիշ անգամ, բայց որուն տունը Եուքոնի (Բլոնտայի) Կօլտ Ռրէն դէտին վրայ, տասնմէկ օր չարունակ ապրած էի եւ՝ 1900-1901 ձմրան:

Իմացած էի որ Բարիզ եկած էր, ու վերջ ի վերջոյ զինքը գտած էի այդ կառքին մէջ՝ որ Էլիզէ Բալաս պանդոկը, Բարիզի ամէնէն չքեղ պանդոկը կ'ուղղուէր:

—Կը կարծեմ թէ քիչ մը կը ճանչնանք մենք զիրար, պարոն, կ'ըսեմ իրեն: Արդեօք Կօլտ Ռրէն Քոիքը միշտ մեւնոյն տե՞ղն է, եւ միշտ իշխանավայել կերպով մը կ'ընդունի՞ իրեն գիմող թափառական խեղճերը:

Խօսակիցս, աչքերը խոշոր խոշոր կը բանայ:

—Բայց ո՞վ էք դուք, կը հարցնէ ինծի՝ այդ նախաբանէս առնուած:

Անուն կու տամ. ձեռքերս կը բռնէ ու խոշոր քրքիչով մը կ'աղաղակէ.

—Զարմանալի բան, Պ. Տիրիւ՛, կը յիշեմ որ լսած եմ ձեր անունը: Ես հարաւային կողմը կը գտնուէի այն ատեն, երբ իմ հանքագործներս հիւրընկալեր են ձեզ: Ինչ զուգադիպութիւն: Քանի մը օրէ ի վեր Բարիզ կը գտնուիմ, եւ շատ ուրախ եմ Ֆրանսան այցելելուս, Բլոնտայի մէջ վեց ամսուկի ձմեռներ անցընելէ ետքը: իրաւ որ դիտաւորութիւն ունէի ձեր մասին տեղեկութիւն հարցնելու այս միջոցիս Բայց եթէ մէկ ժամու չափ ատեն ունիք, հետս Էլիզէի պանդոկը եկէք. «ուիսքի» մը կ'առնենք եւ ոսկիի երկրին վրայ կը խօսինք:

Երկու յաղթանդամ ձիերը մեծաղղուղ կը գրոգեն, ու Ռիվոլի փողոցը կը մտնենք:

—Գործերը ինչպէս կ'երթան, պարոն Քառպօնօ, կը հարցնեմ իրեն:

—Հպարտութեամբ կ'ըսեմ ասիկա, սիրելի պարոն, հմնտեղ ամէնէն երջանիկը ես ու մեր բարեկամը, Ճորճ Եօհանսընն ենք: Մեր ջանքերը, մեր զրկանքները եւ յոգնութիւնները փոխարինուած են: Այս վերջին ձմեռէն ի վեր, Կօլտ Ռրէնը ամբողջութեամբ մերն է:

—Ինչպէս, Կօլտ Ռրէնը ամբողջութեամբ՝ ձե՞րն է:

—Բայց այո՛, աղբերակէն մինչեւ բերանը, այդ ոսկեհոս դետակը ձեռք անցուցինք ընկերակցիս՝ Տոքթ. Ուիլսի հետ: Երակը զիկ-զակ ճամբով մը կ'անցնի, բովանդակ հովիտին երկայնութեամբը: Նոր Էլտորատօն է ասիկա, կ'ըսէին հոն: Այս ամառ միայն նախնական միջոցներով եւ միայն վախնաւորվեց գործաւորներով ճիշդ 463,000 տոլար արժողութեամբ զուտ ոսկի փայլեցուցինք: Մեր ճարտարագէտները յիսուն միլիոն տոլար կ'արժեցնեն մինչեւ հիմա ծանօթ ամբողջ երկիրը:

—Եւ ո՞ւր ծախեցիք ձեր ոսկիները, Սան-Ֆրանչիսկոյի մէջ:

—Այո՛, չորս տարիէ ի վեր մեզ մէկը կը ճամբորդեր Ֆրիսքոյի կողմերը, աշնան ատեններուն: Բայց այս անգամ Ֆրանսա բերինք մեր ապրանքները: Մեր ոսկիներու պարկերը երեք օրէ ի վեր ի պահ դրուած են Բանքի Լիոնէի արկղերուն մէջ:

Մարիկ ընելով Քանատացիին այս խօսքերը ձայնի ցաւագին եղանակով մը, մէկէն ի մէկ աչքիս առջեւ կու գան նախ սառոյցներու երկիրը՝ իր բալխիներով, յետոյ ոսկեխոյզի մը տենդայոյզ կեանքը, ձմրան մէջ, իր յոգնութիւններովը, իր վտանգներովը, իր հիասթափումներովը, իր յոյսերովը: Կը տեսնեմ նաեւ լուսաւոր հրաշալի բնավայրերը, ոսկի պարունակող դաշտերը՝ որոնք ամառը կ'ոգեւորուին, իրենց բլուններովը, հորերովը, շարժիչ մեքենաներով, որոնք կը դղրդան, ջրհաններով՝ որոնք ջուր կը ժայթքեն, յետոյ չոդիի ցայտքերով, Պոնազան, Կօլտ Ռէնը, Տօմինիօնը, զորս կը տեսնես արահետը դառնալուդ, կ'երեւակայեմ բոլոր այդ զարմանհրաշ վայրերը՝ յետ-միջօրէի ատեններուն, երբ մեծափառ արեւը մէկ ժամուան մը համար ծածկուած կ'ըլլար լերան սրածայր ու ձիւնապատ կատարներուն ետեւը, եւ կը յիշեմ նաեւ թէ ինչպէս կտաւէ դոյլերը կը լեցնէին գետին մեռաղ գտած ըլլալու յոյսով, որ թաց աւազի խառնուրդ մը կ'ըլլար չատ անգամ:

Բայց արդէն հասած ենք: Շքեղ օթէլին առջեւ ուրը լանտներ կը սպասեն. երկու վայրկեան վերջ վերելակը մեզ չորրորդ յարկը կը փոխադրէ, թիւ 408 աբառթմանին մահճանեայ դրան առջեւ: Կարմիր նշանաղեստով սպասաւոր մը կը բանայ դուռը: Ու սալօնը կը պարզուի մեր առջեւ, վարդենիի ոստերով եւ Մարլի լաքայագոյն կահերով զարդարուած: Մեծ ու լայն պատուհան մը կը բացուի Շանզ-Էլիզէի վրայ:

Պ. Քառպօնօ, որ վայրկեան մը դիս մինակ թողած էր, կը վերադառնայ՝ Տոքթ. Ուիլսի ընկերակցութեամբ: Մեծակազմ մարդ մըն էր ան, կայտառ, զօրաւոր, եւ բարի ու ծիծաղկոտ դէմքով:

Ձեռքը ինծի կ'երկնցնէ եւ կը յայտարարէ թէ չատ ուրախ է Ֆրանսացիի մը հանդիպելուն՝ որ իր լեզուն կը խօսի, եւ—ինչ որ ճշմարտապէս ապշեցուցիչ կը գտնէ—Ֆրանսացիի մը հանդիպիլն է՝ որ Բլոնտայը կը ճանչնայ, որ կը ճանչնայ Կօլտ Ռրէնը, ինչպէս նաեւ իր բարեկամները: Ամէնէն մաքուր անգլիերէնով, եւ իր տպաւորութիւնները զանելով, Տոքթ. Ուիլս ինծի կը պատմէ այն կեանքը որ վեց տարիէ ի վեր հոն անցուցած է: 1897ին կը ճանչնայ Էօժէն Քառպօնօն, որ առանց նոյն իսկ դեղին դրամի մը, առանց պաշարի, առանց գործիքի, բաղդ կը փնտռէր: Երկու ընկերները սակայն իրարու կը յարմարին, եւ այդ միւնոյն տարուան մէջ բաւական աղէկ ոսկիի երակ մը կը գտնեն Միլիքուոն ճիւղ կաղմող գետակի մը եզերքը, զորյետոյ 11,000 տոլարի ծախած էին: Սակայն կ'ըլլայ իրենց յաջողութեան մեկնակէտը:

—Փառք Աստուծոյ, ո՛չ մեկերնիս հիւանդ եղանք այդ անտեսի երկրին մէջ, կ'ըսէ տոքթէօրը: Շատ մը երակներ գտանք ու ծախեցինք մինչեւ այն օրը՝ ուր, արդէն նիւթապէս զօրացած, հաստատուեցանք Կօլտ Ռրէնին եւ Տօմինիօնին իրար խառնուած տեղը, 1899ի մարտին, ուր վերջնականապէս որոշեցինք ալ չը մեկնիլ հոնկից: Քիչ քիչ, ժամակայ սեփականութիւններուն մէկ մասը ձեռք ձգեցինք, ամառները գիշեր ցորեկ զտելով, իսկ ձմեռները սառոյցին տակ փորելով: Այս վերջին գործողութիւնը, գիտէք թէ որքան տաժանելի է, մարդը մեռցնելու աստիճան: Մեր ոսկին եւ Հընքէրի ոսկին հաւասար են իրարու, այսինքն՝ ամէնէն հարուստը աշխարհի: Հոն իւրաքանչիւր ունկիին 19 տոլար դին կը դնէին: Մեր ձեռքն Եօհանսընն բարեկամը, սահմանով մեզի դրացի, իր արտադրութիւններովը զարգացուց մեզ, իր նոր գրութեամբ ջրաշարժ ազդարարմեքենայովը, թէեւ իր հողերուն տարածութիւնը վեց անգամը պզտիկ եւ խորունկ ըլլար մերինէն: Օր եղաւ որ 18,000 տոլարի ոսկի զտեց. ուրիշ օրեր 9000էն վար չէին ըլլար: Բայց ջրաշարժ մեքենայ մըն ալ մենք պիտի հաստատենք յառաջիկայ գարնան:

—Տոքթ., դուք ալ ունի՞ք ան պզտիկ սիրուն cottageէն (պզտիկ ամարանոց), զոր ցուցուցին ինծի Ռայճի կողմերը, Տաուսընի մէջ:

—Այո, բայց հոն չեմ ընակիր. Պ. Քառպօնօն, Պ. Շրիմը եւ ես չատ գեղեցիկ ընակարան մը ունինք մեր հողերուն վրայ, որուն ամէն մասերը հեռաձայնով եւ էլեկտրականութեամբ հաղորդակցութեան դրուած են իրարու հետ, եւ ուր գործաւորներու համար սենեակներ, խոհանոցներ, գրասենեակներ, փոքրիկ սրահներ, ախոռներ կան, ամէնքն ալ եղեւինի փայտէ շինուած, բնականաբար Բլոնտայի համար սովորական ձեւով. Տաուսընը յիշեցիր: Վերջին հոկտեմբերէն ի վեր այդ ոսկիի մայրաքաղաքն ալ փոխած է իր կերպարանքը: Նոյնպէս Եուքընի բոլանդակ ոսկեհոս աւազանը փորուած եւ չհաղորդուած է այնչափ որ քաղքին մէջ ձեռք չդպցուած տի մը հող իսկ չկայ: Եօթը ծառուղիներ ունինք, որոնք լայն սալայատակներով եզերուած են, եւ քսանէ աւելի փողոցներ:

«Եւ գիտէք որ, բոլոր այն պարարահները, խաղատունները եւ այն պզտիկ խորչերը որոնց մէջ փափուկ օրիորդները կը ընակէին, բոլոր աղմկալից հաճոյքները, թղթախաղի վտանգաւոր բաղդիները, մենամարտները, եւ այն օճիրները, որոնք որ եւ է սիրուն աղջկան մը գեղեցիկ դէմքի կեանքին համար կը գողար որ չըլլայ թէ Մուսիտան իր նախանձին գոգուն մէկ պահուն ամէն բան իմացնէ Թէռնուտաի:

Այդ վախն ալ նպաստեր էր հիւանդանալուն:

Կատարելապէս ապականած իր գաղտնի ու տարօրինակ սովորութիւններէն, Մուսիտանէն պաղած բոլորովին, ջանացած էր ուրիշ սէր մը գտնել չուրջը:

Զէր կրցած գտնել:

Սովորական ու հասարակ սէրէն տարբեր բան մը կ'ուզէր:

Առա՛ր համար նախ մտածեր էր Ժան Կէռիէի վրայ:

Այս բայատարութիւնները անհրաժեշտ էին յետագայ սեսարաններու հասկցուելուն համար:

Երբ տիկին տը Թէռնուտա նշմարեց այն բուն ու իրական սէրը զոր ներշնչած էր Լիւպէրսաքի, հակառակ անոր շատ գեղեցիկ, շատ հրապուրիչ ըլլալուն, չէր պատասխանած, զրաղած ըլլալով Կէռիէի հետ:

Այն ատեն համ մը չէր առներ Լիւպէրսաքէն, միայն գոհունակութիւն մը կը զգար, այն գոհունակութիւնը՝ զոր ամէն կին կը զգայ տեսնելով որ իրմով կը զբաղի այս կամ այն այրը, որուն հրապուրանքը վտանգաւոր է:

Ընթերցողները կը յիշեն անշուշտ թէ վերջը սակայն, Ժան Կէռիէն յուսահատելուն ինչպէս խոստացած էր սիրել Լիւպէրսաքը:

—Ամէն բան, մինչեւ անդամ ոճիր մը գործելու կարո՞ղ էք, եթէ ձեզ սիրեմ, հարցուցած էր առաջին երեկոյթին իրիկունը:

Ի՞նչ էր նպատակը:

Ի՞նչ չարաչուք ծրագիր ունէր: Իրապէս որոշած էր ոճիրով մը վրէժ առնել Ժան Կէռիէէն, եւ Մառի Լուիզէն, էնթրիկով մը՝ որ աւելի անոր երջանկութիւնը:

Երեկոյթին իրիկունը Անտրէայի՝ Լիւպէրսաքին ըրած այդ յայտարարութենէն քանի մը օր վերջը, ա՛լ խօսքը չէր դառնար բնաւ:

Անտրէա կը սպասէր մինչեւ վերջը, լուսալով որ Ժան Կէռիէ չպիտի համարձակէր դիմագրաւել իր կատաղութեան, ետ պիտի կենար Մառի-Լուիզի հետ ամուսնանալէ կամ պիտի ելլէր Պուլլաս Հօսմանի դրամատունէն:

Ասոնցմէ ա՛չ մէկը պատահեցաւ:

Իրիկուն մը երբ Անտրէա եւ Լիւպէրսաք առանձին էին, արկղակալին ամուսնութեան հետեւեալ օրը, երեսասարդը մօտեցաւ տիկին տը Թէռնուտաի եւ, առանց նայուածքը անկից բաժնելու.

—Ըսի թէ կը սիրեմ ձեզ, ըսաւ... կը յիշէ՞ք խոստումիդ . . .

—Կը յիշեմ.

(Շարունակելի)

[49] ԺԻԼ ՄԱՌԻ

ՇՈԳԵԿԱՌՔԻՆ ՈՍԻՐԸ

(ՊՈՏԿԵՐԱՁԱՐՈՒ ԹԷՐԹՕՆ «ԾԱՂԻԿ»Ի)

Զ.

Մանր դէպք մը որ պատահեցաւ այս միջադէպերէն վերջը, լոյս սրիոկց բոլոր այն մութ պարագաներուն վրայ որոնց մասին կը կասկածէին տակաւին Թրիսթօ եւ Բիվոլու Ակէ տասնչ զրեցինք արդէն Տիկին տը Թէռնուտաի մասին:

Ուղիղային խանգարման ենթարկուած էր, եւ՝ իր զգայարանքները անզգայացած էին. արուեստական միջոցներով կը ջանար արթնցնել զանոնք:

Ինքն ալ հաշիւի գործածութեան զոհ մըն էր:

Թէռնուտա ամուսնութենէն քանի մը ամիս վերջը հասկցած էր թէ իր կինը չի սիրեր զինքը:

Սակայն այդ բանը չատ մեծ ցաւ մը չէր պատճառած իրեն, որովհետեւ Պլանչ Վառնէրի յիշատակը վառ էր տակաւին միտքին մէջ:

Կնոջմէն ալ սէր չէր պահանջեր, միայն թէ բաւական էր որ անաղարտ պահէր ան իր պատիւը, ուրիշ բան չէր ուզեր:

Բայց ատանկ պարագայի մըն ալ չատ աններող պիտի ըլլար, ու Անտրէա անոր համար կը դողար որ չըլլայ թէ Մուսիտան իր նախանձին գոգուն մէկ պահուն ամէն բան իմացնէ Թէռնուտաի:

Այդ վախն ալ նպաստեր էր հիւանդանալուն:

Կատարելապէս ապականած իր գաղտնի ու տարօրինակ սովորութիւններէն, Մուսիտանէն պաղած բոլորովին, ջանացած էր ուրիշ սէր մը գտնել չուրջը:

Զէր կրցած գտնել:

Սովորական ու հասարակ սէրէն տարբեր բան մը կ'ուզէր:

Առա՛ր համար նախ մտածեր էր Ժան Կէռիէի վրայ:

Այս բայատարութիւնները անհրաժեշտ էին յետագայ սեսարաններու հասկցուելուն համար:

Երբ տիկին տը Թէռնուտա նշմարեց այն բուն ու իրական սէրը զոր ներշնչած էր Լիւպէրսաքի, հակառակ անոր շատ գեղեցիկ, շատ հրապուրիչ

Ուղղային խանգարում ունէր եւ զգայարանները անզգայացած էին

աչուքները կ'ունենային իրենց չարժարիթ, բոլոր ասոնք՝ որ հրայրալից, տենդայոյզ եւ արտասովոր կեանքը կը կազմէին առջի Բլոնտայքին, քիչ ատենէն յիշատակ մը միայն պիտի ըլլան։ Տաւսընը հիմայ չնորհքով քաղաք մըն է։ Այն բոլոր ճամբայ բացող դաղթականները, որոնք ձիւնին վրայ եկան հաստատուելու, հիմայ մեծ մասամբ տնօրէնները եղած են առասպելական դրամագլուխներով ընկերակցութիւններու։ «Սուիֆդուազրը Պիլ»երը, «Սօքի-Սմիթ»ներն ու «Ճէյն Կօպլինս»ները մեռած են։ Առջի դայլերը հիմայ հովիւներ եղած են։ Հոն հիմայ պատուաւոր ընտանիքներ կան, նշանաւոր ճարտարարուեստագէտներ, դրամատուններ, օթէլներ, եկեղեցիներ, զօրանոցներ, եւ լեկտրական գործարաններ, քլիւպներ, թատրոններ եւ ամէն տեսակ չքեղ վաճառատուններ։ Հեռագրաթելը արդէն մեզ հաղորդակցութեան մէջ դրած է արտաքին աշխարհին հետ։ Հարստութեան, հանգստութեան եւ մանաւանդ կլիմայի կողմէ այսօր Մ. Նահանգներու մէկ մեծ քաղաքը դարձած է անիկա։ Բայց Տաւսընն միշտ պիտի ունենայ այն անդիմադրելի հրապոյրը, որ տարբերութիւն մը պիտի դնէ աշխարհիս բոլոր քաղաքներուն եւ ոսկիի քաղաքին միջեւ։ Ամէնէն արտասոյ ու քաղցրային համայնապատկերի մը մէջ, զոր կը չրջապատեն պատառուած քարերը, գահավէժները, դլխու պտոյտ պատճառող հորերը, մարած հրաբուխները, երկրի մը մէջ՝ ուր ձմեռը ուրթը ամիսէն աւելի կը տեւէ եւ ուր ջերմաչափը ղէրոյէն վար 70 աստիճանին կ'իջնէ, այս ճշմարիտ մայրաքաղաքը, հո՛ն, սառուցիկ գետի մը եզերքը հաստատուած, օ՛ր եւ է ճամբորդի մը վրայ զօրաւոր եւ անմոռանալի տպաւորութիւն մը կը թողու։»

Հրաժեշտ կ'առնեմ իմ ոսկիի իշխաններէս, խոստանալով օր մը իրենց հետ երթալ տեսնել դրամատան մէջ պահուած ոսկիի պարկերը։

ԺՕՌԺ ՏԻՒԲԻՒԻ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԲԱՆԿԱԼԹԻ

Ե. ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ

Գիշերօթիկ տարեկան 18 լիրա օսմ.

Առեւտր. Վարժարանի ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ տարեշրջանն սկսաւ։

Վարժարանիս նպատակն է լուրջ դաստիարակութեամբ, գործնական դիտելիքներով ուսուցանել աշակերտաց ԼԵԶՈՒ եւ ՎԱՃԱՌԱԳԱՆՈՒԹԻՒՆ։

Վարժարանս ունի մանկապարտէզի Նախակրթարանի եւ Ուսումնարանի 3 թաղամասերը։

Նախակրթարանի աշակերտաց ալ թոյլատրուած է Գերմ. եւ Անգլ. լեզուներն եւս ուսանիլ. Հայ. Օսմ. եւ Ֆրանս. լեզուաց մէջ պէտք եղած յաջողակութիւնը պահպանելով միշտ։

Նկատի առնելով հեռաւոր ծնողաց նիւթական վիճակը եւ արժան դատելինք միայն 18 լիրա տարեթոշակով դիշերօթիկ աշակերտ ընդունիլ վարժարանիս մէջ։

Ծնողք ալ պարտին նկատի առնուլ թէ օտար լեզու սորվելու համար անպատճառ օտար վարժարան յաճախելու ըմբռնումը սխալ է եւ վնասակար։ Առեւտր. վարժարանի մէջ 11-12 տարեկան պատանիներ հինգ լեզու կը սորվին խօսելով, գրելով միասին։

Աշակերտաց արձանագրութեան համար դիմել Առեւտր. վարժարան, Բանկալթի, Ճէյտիպէյ փողոց։

Ժիմնազիտ-Տնօրէն
5—15 ՅԱԿՈԲ ԲԱԴՐԱՏՈՒՆԻ

Ոսկի Սաղմուր

ՎԷՊ
ԹՍԱՎԻՒ ՏԷ ՍՕՆԹԷԹԷՆԻ

Ը.

ԱՆԻԾՈՒԱԾ

—Զէք գիտեր թէ որչա՞փ տաւադեցայ ես, չարունակեց միեւնոյն կերպով, չմտածեցիք թէ զիս յղի ձդել մեկնելէդ վերջ ի՞նչ կրնայի ընել մինակս, դուք որ ուրիշ ամէն մարդէ աւելի պարտաւոր էիք զիս խնամելու, զիս պաշտպանելու։

—Խաբեցին զիս, Տօրինա՛. . . ներողութիւն . . . ներողութիւն . . .

—Ո՛չ, չպիտի ներեմ . . . երբեք . . .

—Բայց ձեր աղջիկը . . . իմ աղջիկս . . . որովհետեւ անսայ զինքը . . . եւ իր տեսքն իսկ զիս հաւոզեց թէ երբեմն որչա՛փ խարուած էի . . .

—Ի՛մ աղջիկս, ի՛մ աղջիկս, կը լսէ՞ք . . . ո՛չ մէկ իրաւունք ունիք անոր վրայ . . . չէ՞ մի որ երբեմն զինքը ուրացաք . . .

—Դիմութի՛ւն, Տօրինա՛. . .

—Գացէ՛ք, գացէ՛ք, դո՛ւրս ելէք ասկէ, պուռայ Տօրինա՝ որ երթալով կը բարկանար, մեկնեցէք, եւ կրցածնուդ չափ չուտ։ Աղջիկս պէտք չէ՛ որ ձեզ տեսնէ . . . պէտք չէ՛ որ գիտնայ թէ դուք իր հայրն էք . . . մեկնեցէ՛ք, որովհետեւ կը զդամ թէ չպիտի կրնամ մինչեւ վերջը ինքզինքիս տէր մնալ . . .

Էթիէն տեղէն չշարժեցաւ։

—Բայց մեկնեցէ՛ք կ'ըսեմ ձեզի, կրկնեց Տօրինա՝ ա՛լ աւելի կրքով . . . գացէ՛ք կ'անիծեմ զձեզ . . .

Էթիէն՝ զլխիկոր՝ դէպ ի դուռը ուղղուեցաւ.

—Այո՛, կ'անիծեմ զձեզ, աւելցուց Տօրինա . . . գացէ՛ք, եւ եթէ Աստուած արդար է ձեզի ալ պիտի ենթարկէ այն նեղութեանց զրոս ես կրեցի մինչեւ այսօր . . . գացէ՛ք, վա՛տ, թշուառական, աղտո՛տ, անարդ . . . կ'ատեմ . . . կը վանեմ զձեզ, կրկին կ'անիծեմ . . . կը լսէք, կ'անիծեմ զձեզ . . .

Էթիէն դուրս ելաւ՝ բոլորովին ընկճուած։

Փողոցը, ձեռքը զլխուն դրած, սկսաւ մտածել։

Ինք անիծուա՞ծ . . .

Ու ներքին ձայն մը այս անդամ ըսաւ իրեն թէ արդէն իսկ դժբաղդութիւն մը կը սաւառնի իր եւ իր ընտանիքին վրայ։

Թ.

ՖԼՕՐԻԱՆ ՏԷ ՎԷՌՏԱՖ

Այդ անցքը չա՛տ ցաւագին տպաւորութիւն մը թողուց Տօրինայի վրայ։

Ցուզուած, ինքիրմէ ելած, Էթիէնի մեկնելէն վերջ ինկաւ թիկնաթոռի մը վրայ, զրեթէ անզդայ։

ՆԵՐՔԻՆ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

ԱՍՏԻՃԱՆ.— Սալիսէի ատիճան տրուեցաւ Արդընի դաւառին թաղապետական բժիշկ Ղուսկիանոս Ցովհաննէս եւ Պիղատիէ գաւառակին թաղապետական նախորդ բժիշկ Աւետիս Գարագօչ էֆ.ներու։

ՊԱՏՈՒԱՆՆԱՆ.—Բ. կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Հոտէյտալի միթէսարրֆ Խայրի պէյի։ Բ. կարգի Մէճիտիէ՝ Պուլճիդայի բարեգործական ընկերութեան եւ կոյրերու համաժողովին նախագահ Պ. Շուքանի։ Գ. կարգի Մէճիտիէ՝ նոյն համաժողովին երկրորդ նախագահ եւ դատական նախարարութեան բարեգործութեանց տեսուչ Պ. Լաստէօրի ու նոյն համաժողովին Ա. քարտուղար եւ դատական նախարարութեան տընօրէն Պ. Վանկէլի։

Բ. կարգի Շէֆգատթ պատուանշան տրուեցաւ Կայս. պատուակալ թիկնապահ միրլիվա Վահիտ փաշայի կնոջ։

ՇԲԱԴՐԱՄ.—Արուեստից չքաղրամ տրուեցաւ աւստրիական հպատակ նկարիչ Պ. Բոնթիլօի։

ԿԱՑՍ. ՆՈՒԷՐՆԵՐ

Առջի առտու գերմանական դեսպանատան մէջ կատարուեցաւ յանձնումը այն երկու արծաթեայ չքեղ վազներուն զոր Վեհ. Սուլթանը նուիրած էր Պոլսոյ գերմանական հրապատակներուն կողմէ կազմուած Թեւթոնիա ընկերութեան, իր յիշատակ իր 25 ամեայ յոբելեանին։ Այդ վազները զուտ արծաթէ են, վրան ոսկի քանուած, եւ ունին իւրաքանչիւրը 75 սանդիմէդր բարձրութիւն։ Երկու կողմերը թուրքերէն լեզուաւ փորագրուած է սա՛ արձանագրութիւնը. —«Իր երջանիկ գահակալութեան »25 րդ տարեդարձին առթիւ Վեհ. »Սուլթանը այս երկու վազները չը»նորհեց Պոլսոյ Թեւթոնիա անուն »գերմանական ընկերութեան։» 6 ճէմազիիլ-էվվէլ 1318, 19 Օգոստոս 1316։

Վազները դրուած էին կարմիր թաւիշէ եւ կապոյտ սաթէնով զարդարուն սքանչելի տուփերու մէջ ոսկեայ կափարիչներուն վրայ, Կայս. Թուղրան դրուած է։ Նուէրներուն Գերման դեսպանատան գործակատար Պ. Ֆոն Վանկէնհայմի կողմէ Թեւթոնիա ընկերութեան նախագահ Բրոֆ. Այսընի յանձնման հանդէսը չատ փայլուն եղաւ։ Ներկայ էին դեսպանատան ու հիւպատոսարանի ամբողջ պաշտօնէութիւնները եւ Թեւթոնիա ընկերութեան անդամները։ Պ. Վանկէնհայմ վազները յանձնած պահուն արտասանեց ճառ մը որուն մէջ ըսաւ թէ ինչպէս Վեհ. Սուլթանին գահակալութեան 25ամեայ տարեդարձին առթիւ Թեւթոնիա ընկերութեան կողմէ դրուած չնորհաւորագրէն զոհ մնալով, Ն. Կ. Վեհափառութիւնը բարեհաճեցաւ նոյն ընկերութեան նուիրել այդ երկու վազները։ Պ. Վանկէնհայմ իր խօսքը վերջացուցեալով.—Այս վազներուն այսպէս արծաթի նման մշտափայլ ու արժէքաւոր մետաղէ մը չինուած ըլլալը մէկ նշանը կը կազմէ մշտատեւութեանը այն բարեկամական յարաբերութեանց, զորս Վեհ. Սուլթանը եւ մեր Վեհ. Կայսրը Վիլհէլմ, որոշած են պահել իրենց մէջ։ Վեհ. Սուլթանին կողմէ Թեւթոնիա ընկերութեան ասանկ նուէրի մը չնորհուիլը հեռագրեցի մեր Վիլհէլմ կայսեր. անշուշտ ինքն ալ՝ որ կը հովանաւորէ Թեւթոնիան, զոհ ու չնորհակալ պիտի ըլլայ ատկից եւ իր գոհունակութիւնը պիտի յայտնէ։»

Գերմանական գործակատարին ճառին պատասխանեց Թեւթոնիայի նախագահը Բրոֆ. Այսընը եւ կրկին ու կրկին չնորհակալութիւն եւ գոհունակութիւն յայտնեց Կայս. այս չնորհին համար։ Ցետոյ, բոլոր ներկաները անցան ուրիշ սրահ մը ուր հիւրասիրեցան հոն պատրաստուած չքեղ պիւֆէէն։

Պ. Վանկէնհայմ անկից ետքը մէկիկ մէկիկ չնորհաւորեց Թեւթոնիայի անդամները ու Վեհ. Սուլթանին կողմէ եկած պաշտօնատարներէն խնդրեց որ Ն. Կ. Վեհափառութեան հաղորդեն Թուրքիոյնակ ամբողջ գերմանական գաղթականութեան չնորհակալութիւնը։ Պ. Վանկէնհայմ միւս կողմէ Վիլհէլմ Կայսեր ուղղեց հետեւեալ հեռագիրը.— «Վեհ. Սուլթանին կող»մէ Թեւթոնիա ընկերութեան նուիր»ուած երկու չքեղ վազները այ»սօր դեսպանատան պաշտօնէից »ներկայութեան, կատարեալ հանդի»սաւորութեամբ նոյն ընկերութեան »նախագահին յանձնեցի։»

Վ.ԱՆԿԷՆՀԱՅՄ »

ՕՍՄ. ՆԱԻԱՏՈՐՄԸ.—Վեհ. Սուլթանը գնահատելով ձեւն ու սրընթացութիւնը իտալական «Ակօրտաթ» թորբիլարակ-յածանաւուն, որով վերջին անդամ Պոլիս եկաւ Բալումպօ ծովակալը, Կայս. Իրատէով մը հրամայածին համաձայն, Ծովային նախարարութիւնը բանակցութեան մտած է Ճենովայի Անսալտօ նաւադործարանին հետ, ճիշդ նոյն նաւուն նմանող երկու մարտանաւերու չինութեան համար։

ՑԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ.—Աֆիոն-Դարահիսարի հրկիզեալներուն օգնութեան հասնելու համար Վեհ. Սուլթանին հովանաւորութեան տակ կազմուած յանձնաժողովը երէկ երկրորդ անդամ ըլլալով դումարուեցաւ եւ որոշեց նպաստի հաւաքման համար պատրաստուած տոմսակներէն զրկել բոլոր քիչ չատ կարողութիւն ունեցող անձանց եւ միւս կողմէ զրել ներքին գործոց նախարարութեան, որպէս զի այդ մասին պէտք եղած հրամանները տայ։

ՎԵՀ. ՇԱՀԻՆ ծննդեան տարեդարձն է յառաջիկայ հինգշաբթի։ Այդ առթիւ Պոլսոյ պարսկական դեսպան Միրզա Ռիզա Տանիշ խան նոյն օրը կէս օրէն վերջ պիտի ընդունի մայրաքաղաքիս Պարսիկ երեւելիներուն չնորհաւորութիւնները։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ . — Ցունական դեսպան իշխան Մաւրոքօրտաթօ երէկ Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

** Ամերիկեան դեսպանատան գործակատար Պ. Սիհամատի երէկ Բ. Դրան մէջ տեսակցութիւններ ունեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին եւ արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիկ փաշայի հետ։

** Լոնտոնի օսմ. դեսպան Քոսթաքի Անթոփուլօ փաշա երէկ Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ Ներքին Գործոց նախարար Մէմտուհ փաշայի հետ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ կառավարութիւնը Պաուլոյ Լէդէֆրի Դ. կարգի պատուանշան տուաւ ճարտարապետ Եանքոպէյի։ Կայս Իրատէ մը արտօնեց յիշեալին ընդունիլ եւ ի հարկին գործածել այդ պատուանշանը։

ՊՕՄՊԷՅԻ, կիրմանչանէ, Դաւրէժէ հասած լուրեր կը հաւատան թէ այդ տեղերու օսմ. հիւպատոսարաններուն մէջ ալ մեծ չքով տօնուեր է Վեհ. Սուլթանին գահակալութեան տարեդարձը։

ԲԻՏԼԻՍ ՓԱՇԱ. Դերմանիոյ կայսրը Արքունական Խորհրդականի տիտղոս տուաւ Կայս. Բժշկ. Վարժարանաց ընդհ. քննիչ եւ Կիւլհանէի ախտաբանական հիւանդանոցին ուսուցիչ Տոքտ. Ֆէրիդ Բիւէր փաշայի։ Այդ տիտղոսին նուիրումը Վիլհէլմ կայսրը ինք անձնապէս հեռագրաւ մը յայտնեց Բիւէր փաշայի։

ԾՈՎԱԿԱԼ ԲԱԼՈՒՄՊՕԻ համար կ'ըսեն թէ չատ լաւ կը խօսի թուրքերէն։ Հիմա որ Իզմիր կը գտնուի, տեղւոյն զինուորական հրամանատար փաշային հետ երկար տեսակցութիւն մը ունեցեր է թուրքերէն լեզուաւ։

ՈՍԿՈՐ ՈՒ ԲՈՒՐՋ. — Զեռնհասպաշտօնատունը խմանալով որ Խասգիւղի, Գասըմ Փաշայի կողմերը կարգ մը խանութներ կան ոսկորներով ու լաթի կտորուանքներով լեցուն, եւ նը-կատի առնելով անոնց ունեցած հակառողջապահիկ ազդեցութիւնը, որոշեց անմիջապէս փակել զանոնք։

ԿԱՑՍ. ԴԵՂԱՐՈՒԵՍՏԻՑ վարժարանին նկարներու տարեկան մրցման ցուցադրութիւնը կը բացուի այսօր։

ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ աւազակ Մոլլահը Մուհարրէմ Սքրարարի իշխանութեան դիմելով անձնատուր եղեր է, ինչպէս կը հեռագրեն Եանեայէն։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԹ. — Օգոստոս 23 էն սեպտ. 1 լուսնալուս դիշերը Ֆիլաթի մէջ (Եանեա) զորաւոր երկրաշարժ մը պատահեր է։

ՀԱՆԴՍՏԵԱՆ ԹՈՇԱԿ. — Պոլսոյ նախնական դատարանին նախորդ անդամ Դասպար էֆ. ամսական 833 ղրուշով հանդստեան կոչուեցաւ։

ԲՈԼԵՐԱ ԵՒ ԺԱՆՏԱԽՏ.—Սեպտ. 1ին Աղեքսանդրիոյ մէջ պատահած են քոլերայի 36 դէպք եւ 33 մահ, Դամիրէի մէջ՝ 13 դէպք եւ 13 մահ, Տամիէթի մէջ՝ 37 դէպք եւ 31 մահ, Ռոզէթի մէջ՝ 23 դէպք եւ 23 մահ, Իսմայիլիի մէջ՝ 2 դէպք եւ 1 մահ, Սուէզի մէջ՝ 8 դէպք եւ 5 մահ։ Եգիպտոսի ուրիշ կողմերը նոյն օրը պատահած են 1210 դէպք եւ 1061 մահ, այսինքն, ընդհանրը, ամբողջ Եգիպտոսի մէջ 1329 դէպք եւ 1170 մահ։

ՍԱՄՈՍԻ վարչական ժողովը 13 հազար զրչ. յատկացուցեր է կղզիին մէջ հնախուզական պեղումներ կատարելու համար։ Պեղումներուն պիտի հսկէ վարչական ժողովոյ նախագահը Սօֆոլի էֆ. ինք անձամբ։

ԱՐԵՒՏՐԱԿԱՆ.—Յունե.—Անցեալ շաբաթ օրը վերջացող շաբթուան միջոցին մայրաքաղաքս հասան Փոքր-Ասիայէն 60,000, Բումէլիէն եւ Արեւ. Բումէլիէն 11,000, Սինոպէն 1000, Պրայլայէն 1000, Պալէրքէն 1700, այսինքն ընդամէնը 77,700 դրիւ ցորեն։

Երէկ եւ առջի օրը հասաւ 20 վագոն Փոքր-Ասիայէն, 5 վագոն Էսքիշէհիր եւ 2 վագոն Պուլկարիայէն։

Ալիւր.—Նոյն շաբթուան միջոցին Բէյսոմէյնճէէն հասաւ 3800 պարկ, Վառնայէն 2500, Սամսունէն 400, Օտեսայէն 3000 եւ Իզմիրէն 950 պարկ։

Գարիի գին.—Արտածուելու համար գտնուող գարին Տէրինճէի մէջ վակոնի վրայ յանձնուելու պայմաններ, Փոքր-Ասիոյ ապրանքին դինն է օխան 26—28 եւ Բումէլիի ապրանքինը օխան 25-25 1/2 փարա։ Իրր ռուանի կեր գործածուող գարիին գրիւը 10 1/2-12 ղրուշ է։

ՄԵԼԻՒ ՊԷՅ Գ. քարտուղար Վիեննայի օսմ. դեսպանատան եւ որդի Բարձր. Աբրահամ փաշայի, իր պաշտօնատեղին ուղեւորուեցաւ։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ զորձակատար Պ. Կեչով երէկ մայրաքաղաքս հասաւ։

ՊՈԼՍՈՅ ռուսական դեսպան Պ. Զինովիէվ հինգշաբթի օրը,—ինչպէս կը հաղորդուի հաւատի աղբիւրէ,—Բեղերպուրգէն մեկներ է մայրաքաղաքս գալու համար։ Բայց իրեն մեկնելու մասին ո՛եւ է վաստակոյ հանելու մասին ո՛եւ է լուր առնուած չըլլալուն համար կը կարծուի թէ Պ. Զինովիէվ քանի մը օր մնացած է Մոսքուայի մէջ։

ՍՈՐԻՏ ԹԷ ԻՐԱՒ.—Օձ մը՝ կոկորդեն ներս.—Մէկ երկու թերթի մէջ կարդացինք սա լուրը.—Դարա Աղաճ Մըկրը Բէյեսայի ազիւսի հարմանեռուն մէջ աշխատող Մուսթաֆա անունն գործաւորը երէկ քնացած ատենը, օձ մը բերնէն մտեր է մինչեւ կոկորդին խորը։ Մուսթաֆա արթընցեր է եւ ջանքեր ալ բրեր, օձը դուրս հանելու համար, բայց անիկա քիչ մըն ալ սահելով վայրկենապէս իջեր է ստամոքսին մէջ։ Ասոր վրայ մարդը պռռալ սկսեր է վախէն եւ չորս կողմէն հասած օգնութիւններ սկսեր են դարմանել զինքը։ Թէ այս լուրը իրաւ է կամ սուտ, եւ թէ մարդը ինչ եղած է հիմա, ատոնց մասին ոչինչ յայտնի է։

ՌԷԺԻԻ ընկերութեան ընդհ. անօրէն Պ. Ռամպէր որ Եւրոպա կը դրտնուէր, այսօր մայրաքաղաքս կը սպասուի։

ԿԱՐՄՐԱԽՏ ՈՒ ՀԱՐՍԱՆԻԹ.—Եւրոպ. սեպտեմբեր 8էն 14 Պոլսոյ եւ արուարձաններուն մէջ 181 անձեր մեռեր են կարմրախտ ու հարսանիթէ։

ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒՄ. — Ալասոնիայի կողմը աւազակութիւն ընող Եորղաքի անուն անձը ձերբակալուեցաւ։ Իր երեք ընկերները սպաննուեցան կայս. զորաց կողմէ։

ՖԷՆԷՐԻ դիւղախումբին մէջ հարսանիթի երեւան ելած է։

ՍԲՎԱՁԻ կուսակալ Բէչիա Աքիփ պէյ Վեհ. Սուլթանին գահակալութեան տարեդարձին օրը, իր անձնական ծախքով ճաշ մը տուեր է կուսակալութեան կեդրոնական բանտին 450է աւելի բանտարկեալներուն եւ ուրիշ այր եւ կին 2000 անձերու։

ՀՐԴԵՀՆԵՐ.—Ալասիէի մէջ երեսունէ աւելի հրդեհներ պատահած են անտառներուն մէջ։ Ընդհանուր վնասը 50,000 ոսկիի մօտ կը հաշուուի։

*** Կէօքսուի հրդեհը.—Առջի օրը հրդեհ ծագեցաւ Կէօքսուի վրան, Զաւուշ Պաշրի տարակին մօտ, Կէօզթէփէի ճամբուն վրայ եւ տասը արտավարի չափ տարածութեամբ մացառուտներ այրեցան։ Հրդեհը՝ կատարուած ջանքերուն չնորհիւ՝ մարեցաւ երկիկ։ Հրդեհը ծագած է, կ'ըսուի, անցորդներու՝ մացառներուն վրայ վառուած սիկառներ նետելէն։

ԱՆՁՆԱՊԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.— Ոսմանկանութեան պաշտօնատան քարտուղարներէն Օսման էֆ. առջի գիշերը ժամը կէսին գինով վիճակի մէջ, Սուլթան Ահմէտի իր տան առջեւ, անձնասպան ըլլալու նպատակաւ զմելիով մը ձեռքերը ու սրունքները կարեց եւ յետոյ պռռալ սկսաւ։ Անմիջապէս ոստիկանները հասնելով զմելին առին գինովին ձեռքէն։

*** Շիշլիի անձնասպանը. — Երէկ գիշեր ժամը 1ի տասներեքին, Շիշլի, Պէյօղլիքէրէ Ճատտէսի, Ցունաց դերեզմանատան պատին տակ բէվոլվէրով անձնասպան եղած մարդ մը գտնուեցաւ։ Ոստիկանութեան կողմէ կատարուած քննութիւններէն հասկցուեցաւ որ Թաթաւլա ընկող Նիքոլա Նիքոլայիսի անուն անձն է անոր։ Բերայի միթէսարրֆութեան բժիշկներէն Տոքտ. Լուիճի պէյ քննելով դիակը, հաստատեց թէ անձնասպանութեամբ մեռած է։ Անձնասպան Նիքոլայիսի վրայ գտնուեցաւ թուղթ մը, յունարէն գրուած, որուն մէջ կ'ըսէ թէ զինքը անձնասպանութեան մղած են, ընտանիքին անդամներուն մէջ պատահած քանի մը դէպքեր որոնք ուղղակի իր պատուոյն կը վնասեն։

ԱԶԻԶԷ ՀԱՆԷՄԻ ՄԱՐՄԻՆԸ.—Պետական Խորհրդոյ անդամ Սամի պէյի աղջիկը Ազիզէ հանըմ, որուն Գանլըճայի բացերը խաղուելու պարագան չարաթ օրը եւ երէկ գրեցինք երկարօրէն, վերջապէս հանուեցաւ ջուրէն։ Սուզակները ամբողջ օր մը աշխատեցան, երէկ առտուընէ մինչեւ իրիկուն։ Քանի մը անդամներ ծովուն յատակը իջնելէ եւ բան մը չտեսնելէ վերջ, հինգերորդ անդամուն սուզակներէն մէկը գտաւ Ազիզէ հանըմին հովանոցը։ Ատոր վրայ հասկնալով որ մարմինն ալ չատ հեռու պէտք չէ ըլլայ, կրկին սկսան փնտռտուքները եւ իրապէս գտնուեցաւ ալ վերջապէս ճիշդ հոն ուր չրջած էր նաւակը, ցամաքէն երեսուն մեդր հեռու, Եգիպտոսի գործակատար հանդուցեալ Մանսուր պէյի ծովեզերեայ ապարանքին դիմաց։ Ազիզէ հանըմի մարմինը ո՛եւ է վէրք կամ ուռեցք չէ ունեցած չորս օր ծովուն տակ մնալով։ Հագուստներն ալ անվնաս մնացած են։ Սուզակներէն մէկը ըսաւ թէ խեղճ աղջիկը ջուրը իյնալուն պէս խղդուեր է եւ կապարի պէս իջնելով ծովուն տակ, կնիւններուն մէջ փրուած մնացած է արձանի պէս։ Ազիզէ հանըմի յուղարկաւորութիւնը պիտի կատարուի այսօր։

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ. — Եթէ կ'ուզէք ամէն տեսակ գոհարեղէններ ունենալ, դիմեցէք «Հէրճայի» վաճառատունը Պոլիս Ոսկերչաց Շուկայ, Մեծ-Փողոց թիւ 13, որ յաճախորդաց դիւրութեան համար ապառիկի դրութիւն մը հաստատած է։ Այն վաճառատունը ունի եւրոպական ճաշակով պատրաստուած գոհարեղէններ, ամէնքն ալ առաջնակարգ ըլլալու պայմանով։ ունի նաեւ արծաթեղէններ, ժամացոյցներ եւ արծաթեայ գաւազաններ։ Պայմաններն են՝ հարիւրին 20 կանխիկ, մնացեալին համար չորս թանկական հարիւրին 5 վճարում։ Գործածուած գոհարեղէնները եթէ վնասուած չըլլան հարիւրին 10 զեղչով եւս կ'առնուին։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՄՈՆԹԷՊԷԼԼՕ ՄԱՐԲԻԶԸ

ԻՆՉՈՒ ԵՏ ԱՆՁՆԱՊԵՑԱՒ ԲԵՂԵՐՍՊՈՒՐԳԷՆ

Բեղերպուրգի Ֆրանսական դեսպան Մոնթէպէլլո մարքիզին Բարիզ կանչուելու մասին տրուած լուրերուն եւ թերթերու հրատարակութեանց մէջ իր ամէնէն հաւանական բացատրութիւնը Բարիզէն սեպտեմբեր 10 թուականով հետեւեալը կը հեռագրեն Հռոմի թերթերուն.—

ԲԱՐԻԶ, 10 սեպտ.—Մոնթէպէլլո թիւս ներկայացուցիչ մը Հանրապետութեան, ինքը թագաւորական մրն էր։ Շատերու կողմէ ասիկա՝ կը նկատուի բուն պատճառը անոր նկատմամբ տրուած որոշումին, մինչդեռ իրապէս անիկա հետեւանքն է անցեալ աշնան, մարքիզուհիին Բոմբիէնը եղած միջոցին պատահած դէպքի մը։ Դժբաղդութիւնները սկսան ճիշդ այն պահուն երբ եկաւ մարքիզուհիին թոռը, զոր Զարը պիտի կնքէր։ Բոմբիէնը գտնուող նախարարներու կիները, չատ հակառակեցան այդ բանին ու տեսակ մը նախանձոտութեամբ ընդունեցին պէպէն, չուզելով տեղ քանալ։ որովհետեւ, կ'ըսէին, Մոնթէպէլլո մարքիզուհին չափազանց վէս գիրք մը կը բռնէ իրենց հանդէպ եւ խեղճ պզտիկը հանելուն, դղեակին դուրս պիտի մնար, եթէ տիկին Լուպէ, զղածուելով, զայն իր բնակարանը չընդունէր։ Թաւ կը յիշէ նաեւ յետոյ այն գլխարկի ծանօթ խնդիրը, որ կ'երեւայ թէ յորդեցուց արդէն լեցուած դաւաթը։ Մարքիզուհի Մոնմը Ֆլավիէնը դիտելէ վերջ, ըսաւ մտովի.

—Օրիորդ տը Լոռմոնը . . . տարորինակ բան . . . բայց երէկ իսկ Բարիզ կը դտնուէր։

Ցետոյ, հեռաբրքրուած, սկսաւ երկու կիներուն հետեւիլ, եւ այդպէսով գնաց մինչեւ Սէն-Ժէրմէյ փողոցը՝ ուր Տօրինա եւ Ֆլավիէն իրենց տունը մտան։

Երիտասարդը ետ դարձաւ, ինքներնիր ըսելով.

—Երբեք չէի կարծեր որ իմ ամուսնութեան խնդրանքիս մերժուելէն վերջ, օրիորդ տը Լոռմոն այսչափ արհամարհանքով պիտի վարուի ինծի հետ։ Երեսս անդամ չնայեցաւ, իբր թէ բնաւ չճանչնար զիս։ Կը հասկնամ պատճառը։ եթէ երբեք հարուստ ըլլայի, անշուշտ այսպէս չպիտի վարուին ինծի հետ։

(Շարունակելի)

Այդ միջոցին Սանթի տուն մտաւ, ինքն ալ իր կարգին խռոված։

Էթիէնը տեսած էր ներս մտած միջոցին, եւ եկած էր Տօրինայի հարցնելու թէ տը Լոռմոնի պառոնը ի՞նչ գործ կրնար ունենալ իրենց տան մէջ։

Տօրինա պատմեց ամէն բան։

Սարսափելի կերպով կը նեղուէր։

Սանթի աշխատեցաւ զինքը հանդարտեցնել, բայց ի զուր։

Ֆլավիէն ալ վրայ հասաւ, եւ ան ալ իր կարգին պարապ տեղը աշխատեցաւ մօրը յուզմունքը մեղմելու։

Վերջապէս, Սանթիի յանձնարարութեան վրայ, Տօրինա հաւանեցաւ քիչ մը ատենուան համար հեռանալ Բարիզէն։

Ճամբորդութիւնը պիտի կրնար իրեն մոռցնել տալ նոյն օրուան անցքը, եւ միւս կողմէ ալ կազդուրիչ պիտի ըլլար անշուշտ։

Այս որոշումը՝ իսկոյն գործադրուեցաւ։

Տօրինա եւ Ֆլավիէն դէպ ի Ֆըրանսայի հարաւային կողմերը պիտի մեկնէին Սիտոնիի հետ։

Ֆլավիէն մնացած ըլլալով կրնայ դասարարակուէին ճամբու դնել։

Իսկ Սանթի Բարիզ պիտի մնար։

Այս ճամբորդութիւնը իրապէս օգտակար եղաւ Տօրինայի։

Բանի մը օր Պորտօ մնացին, յետոյ ովկիանոսի ծովեզերքները չրջեցան, Պիարից զացին եւ անկէ ալ անցան Մարսիլիա՝ ուր քիչ մը աւելի մնալ որոշած էին։

Տօրինա գրեց Սանթիի որ ինքն ալ դայ իրենց միանայ։

Սանթի չուզեց մերժել, եւ ամէնքը մէկ հաստատուեցան այդ սիրուն քաղաքին մէջ՝ ուր ո՛չ մէկ բան Էթիէն տը Լոռմոնի վերյուշումը կուտար իրենց։

Օր մը, մինչդեռ Տօրինա եւ Ֆլավիէն կը չրջագայէին, գեղեցիկ երիտասարդ մը՝ որ՝ ձիւղ՝ դիմեցի՝ դիմացի կողմէն կը յառաջանար, կեցաւ յանկարծ՝ ու զարմանքոտ նայուածքով

թէպէլլօ գլխարկը գլուխը նախաճաշի եկաւ Բոմբիէներ, մինչդեռ նախարարներու տիկինները եւ տիկին Լուպէ գլխարկնին հանած էին։ Այս բանը չներուեցաւ ո՛չ իրեն, ո՛չ ամուսնոյն։ Այսպէս կամ այնպէս, շատ մը դիտողութիւններ եղան այս ինդրին վրայ, սակայն ամէն պարագայի մէջ ճշմարիտը սա եղաւ որ, Մոնթէպէլլօ մարքիզը՝ Հանրապետութեան մը թագաւորական ներկայացուցիչը՝ իր դեսպանութեան պաշտօնը կորսնցուց կնոջը գլխարկին համար։

ԶԱՐՈՒՀԻԻՆ ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆԸ

Զարուհիին առողջութեան մասին տրուած բժշկական վերջին տեղեկագիրը հետաքրքրելու է, ինչպէս 8 սեպտեմբեր թուականով կը հեռագրեն Բեգերպուրկէն Հռոմի թերթերուն.—Ամբողջ շաբթուան միջոցին որ եւ է բարդութիւն տեղի չունեցաւ։ Զարուհին միշտ օրինական ջերմութիւն մը ունեցաւ եւ բաղկերակը լաւ էր։ կատարելապէս ապաքինելու համրուն մէջ է։ Ուրիշ լուրեր կը հաւատան թէ Զարուհիին առողջութիւնը լաւ է, անանկ որ կը կարծուէր թէ պիտի ընկերանայ Զարին, ռազմաճակատներուն ներկայ գտնուելու համար, բայց այդ կարծիքը չիրագործուեցաւ, որովհետեւ Զարը առանձին Բուրսք գնաց, ռազմաճակատներուն ներկայ գտնուելու։ Հաւատի աղբիւրներէ քաղելով սա՛պէս կը նկարագրեն Զարուհիին պատահած դէպքը.—Զարուհիին սենեակներէն ճաչասրահ երթալու համար չորս ոտք սանդուխ պէտք է իջնել։ Զարուհին ատկից իջած ատենը սահեցաւ եւ ատոր հետեւանքով վիժեց, աչխարհ բերելով մեռած մանչ մը։ Զարը սաստիկ տխուր է, անոր համար մանաւանդ որ, ինչպէս ըսինք, վաւակը որ մեռաւ, մանչ էր։

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

★ Նիւ-Եորքէն կը հեռագրուի թէ Սէն-Վէնսանէ հասած լուրերուն նայելով, վերջին բորբոքումներէն յետոյ, Սուֆրէր հրաբուխին խառնարանին ձեւը փոխուած է գրեթէ կատարեալապէս։ լերան Մարդինիքի կողմը նայող մասը ջնջուած է։

★ Մոնթէվիտէօյն կը հեռագրեն թէ մոխիրի անձրեւ մը եկած է մինչեւ Ուրուկուէյի վրայ։

★ Սեպտ. 9ին Բարիզի մէջ գումարուած ֆրանսական նախարարաց խորհուրդին մէջ զրաղման նիւթ մը եղաւ նաեւ 1903ի պիւտճէին Ռուվիէ իր պաշտօնակիցներուն հաղորդեց այն առաջարկութիւնները որոնք եղած են ալքոլի մասնաւոր զտարաններու առանձնաշնորհումներու չափաւորման եւ ծխախոտներու Բէժիին պայմանագրութեանց բարեփոխման մասին։ Վերջնական որոշում մը չտրուեցաւ սակայն։

Ալքոլի զտարաններու մասին պատրաստուած ծրագիրը յառաջիկայ նախարարաց խորհուրդին մէջ պիտի քննուի։

★ Սպրուցցիի գուքսը իտալական Լիկուրիա յածանաւով ամսոյս 10ին Մարսիլիոյ նաւահանգիստը հասեր է եւ ի բացակայութեան իտալական դեսպանին, ընդունուեր է անոր փոխանորդին կողմէ։ Դուքսը այցելութիւններ փոխանակեր է ֆրանսական իշխանութեանց հետ։

★ Բրիկէր դեր-ծովակալին հրամանատարութեամբ ռուսական նաւատորմիղը սեպտ. 9ին հասեր է Նաբոլի։

★ Վիլհէլմ կայսրը, այս տարի, ինքնաշարժ կառքով պիտի հետեւի մեծ ռազմաճակատներուն։ Քանի՞որս ինքնաշարժ կառքեր պիտի հետեւին կայսերական կառքին։ Վիլհէլմ կայսեր արամադրութեան տակ։

★ Բորթիչէն կը հեռագրեն 11 սեպտ. թուականով.—Վէզուվ կը շարունակէ բորբոքման վիճակի մէջ մնալ։ Երկկ իրիկուն մեծ քանակութեամբ մոխիր կը ժայթքէր։ Այցելուներուն արգիլուեցաւ չափազանց մօտենալ խառնարանին։ Մասնագէտ անձնաւորութիւններ կ'ըսեն թէ անհաւանական չէ որ ասիտ սիլֆիտրիզի անձրեւ մը տեղայ։

★ Միլանօէն կը հեռագրեն թէ, իր հետեւանք մենամարտի մը՝ որ տեղի ունեցաւ 60րդ հետեւակազօրաց երկու հարիւրապետներու միջեւ, պատերազմական նախարարը խիստ միջոցներ ձեռք առաւ կրկնել չթալու համար ուրիշ անգամ այդ տեսակ դէպքեր։ Այսպէս, այս անգամ մենամարտի հրաւիրող հարիւրապետը զրկուեցաւ զէնք կրելու իրաւունքէն, իսկ իր հակառակորդը քանտարկուեցաւ բերդի մը մէջ։ Պատժուեցան նաեւ լիչնալ գունդին գնդապետը՝ որ աստիճանազրկման դատապարտուեցաւ, տեղակալ-գնդապետը 15 օրուան եւ երկու հրամանատարներ 10 օրուան բանտարկութեան, փոխ այն չորս հարիւրապետները որոնք իրր վկայ ծառայած էին մենամարտին, 3 ամսուան բերդարգելութեան։

★ Թուլոնէն 11 սեպտ. թուականով կը հեռագրեն թէ չորեքշաբթի իրիկուն, ժամը 7ին, այն պահուն, ուր Եռակիպիտէի չոգենաւը, որով կը ճամբորդէ Ֆրանսայի ծովային նախարար Բէլլըդան, բաժնուեցաւ Թուլոնի նաւահանգիստէն Քորսիքա երթալու համար, Միջերկրականի նաւատորմին նաւազները յիշելով որ Պ. Բէլլըդան դեռ վերջերս կ'արտօնէր տէրունական օրը պահել եւ այսպէսով կը ջնջէր կիրակի օրուան հակումիւնը, խանդավառ աղաղակներով եւ ծափերով ողջունեցին անոր անցքը, բոլորովին հակառակ այն լուրեան՝ զոր գործաւորները կը պահէին, նախարարին Օրլոմի քարափէն նաւ նստելու պահուն։

ԲԱԼՎԻ, 11 սեպտ.—Ծովային նախարարը հոս հասաւ, Եռակիպիտէի չոգենաւով։ Այս առտու ժամը 6ին ցամաք ելաւ, ընկերակցութեամբ արդարութեան գործոց նախարար Պ. Վալլէի։ Փոխ-զաւառապետը, քաղաքապետը ու երեսփոխան Պ. Մալասբինա, դիմաւորեցին նախարարները։ Քարափը եւ քաղաքը այցելելէ ետքը, նախարարները եւ իրենց հետեւորդները մեկնեցան տեղէս առտուան ժամը ութին։ Մասնաւոր կառախումբ մը զանոնք Պէլլովէ կը տանի, ուր Պ. Մալասբինայի դղեակին մէջ նախաճաշ պիտի ընեն, եւ ուրիկ կէս օրէն ետքը ճամբայ պիտի ելլեն դէպի Այաչիո։

ԱՃԱՁԻՕ, 11 սեպտ. — Ծովային նախարարը իրիկուան հոս հասաւ, որուն կը հետեւէին կառավարական պաշտօնէութիւնն ու նահանգային ներկայացուցիչները։ Նախարարը ցորեկին ուղղակի Եռակիպիտէի մտաւ, որ ցորեկին հոս հասած էր արդէն։

★ Սան-Սալվատորի կառավարութիւնը որոշած է չընդունիլ Քանատայի գերագոյն ատեանին նախագահ Պ. Սպրօնկի վճիռը։ Սան-Սալվատորի հանրապետութեան եւ Մ. Նահանգներու միջեւ Պիւոէլի խնդրին նկատմամբ տիրող վէճին իբր կարգադրութիւն, Պ. Սպրօնկ իբր միջնորդ դատաւոր մը, որոշած էր որ Սան-Սալվատորի կառավարութիւնը 160,000 ֆրանքի մեծադոյն գումարը հատուցանէ Պ. Պիւոէլի կողմէ ներկայացուած ամերիկեան ընկերութեան, որ իր կրած վնասներու փոխարինութիւնը կը պահանջէ։ Սան-Սալվատորի կառավարութիւնը կը փափաքի իր վէճը Լա Հէյի իրաւարարական ատեանին յանձնել եւ այս մասին հարկ եղած հրահանգները հաղորդած է Պ. Ռաֆայէլ Զալտիվարի, որ Սան-Սալվատորի Եւրոպայի լիազօր ներկայացուցիչն է։

★ Խեկագարներու համաժողովը որ վերջերս Անվէրսի մէջ գումարուեցաւ, հետեւեալ որոշումները տուած է, որոնք մէկ համառօտութիւնն են համաժողովին աշխատութեանց։

1.—Խեկագարներէն չատերուն համար, որոնք խնամքի կը կարօտին եւ որոնց հետ կարելի է վարուիլ, ընտանեկան գաղթումը գարմանման ամէնէն բնական, ամէնէն ազատ, լաւագոյն եւ ամէն եղանակն է եւ անոնց բարւոքման համար կարեւոր աղբակ մը։

2.—Ընտանեկան խնամատածութիւնը կարելի է նաեւ հիւանդանոցներու մէջ ալ գործադրել, մանաւանդ երբ գիւրակեցիկ է ընտանիքը, եւ կրնայ լաւ հիւանդապահներ տալ իր խեկագարին քով։

3. Բայց, չատ մը հիւանդանոցներու մէջ ընտանեկան խնամատածութիւնը չի կրնար պէտք եղած սահմանին մէջ կատարուիլ։ Այդ պատճառաւ, այդ ընտանեկան խնամատածութիւնը ընդհանրացնելու համար հարկ է որ յարմար վայրերու, մէջ մասնաւոր հաստատութիւններ հիմնուին՝ ուր ընտանիքներ փոխադրուին իրենց հիւանդին հետ։

4. Ընտանեկան գաղթականութիւնները անպատճառ չեն ոչնչացներ գոյութիւն ունեցող հիմարանոցները, եւ ամէն տեսակ խեկագարներու համար գարմանման լաւագոյն պայմանը չեն կրնար նկատուիլ հաւասարապէս, բայց ամէն պարագայի մէջ, անոնք ամէնէն գործնական, ամէնէն գործօն եւ ամէն կերպով կրնան դարձեցնել այդ կարգի հաստատութեանց չատնալը։

Համաժողովը որոշած է իր 1904ին գումարուիլ՝ Լիմպուրկի մէջ, 1905ին՝ Իտալիոյ մէջ եւ 1906ին՝ Հոլանտայի մէջ։

★ Բայսանճայկրի տեղեկութեան նայելով, Վիլհէլմ կայսրը Ս. կարգի «Սեւ Արծիւ»ի պատուանշան տուեր է Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Կոմս Լամսդորֆի, եւ Պարտական նախարար Պ. Ֆրէտէրիքի։

★ Զինաստանի կայսրուհին, որ իր արքունիքով Բէքին վերադարձաւ, իր ճամբորդութեան մէկ մասը չոգեկառքով բրաւ։ Կայսրուհին, որ առաջին անգամն է որ այս եղանակով տեղափոխութիւն մը կ'ընէ, Տրակոնի երկրորդ կարգի պատուանշանը-ցիւանագէտներու վերապահուած պատուանշան մը,—տուած է Բէքին-Հանքունի երկաթուղւոյ տնօրէն Պ. Ժատօնին, որ ընդունած է զայն, խիստ զովաբանական նամակի մը հետ մէկտեղ, չինական երկաթուղիներու վերատեսուչ Պ. Շոնկէն։ Ոսկիէ պատուանշան մըն է ատիկա, թանկագին ու փայլուն քարերով զարդարուած։

ՔՐՈՆԻԿ

Պատրիարքարանը երէկ Խարբերդ զրկեց Ս. Պատրիարքին այն յանդիմանագիրը՝ որ ուղղուած է Խարբերդի պատր. փոխանորդ Եղնիկ վարդապետ Գալիքճեանի։ Ինչպէս յայտնի է, Եղնիկ վարդապետը Բաղէշի առաջնորդ ընտրուած ըլլալով, չէր ուզած այդ պաշտօնը ընդունիլ՝ առանց եպիսկոպոս դառնալու։ Այս տեսակ ընթացք մը բնականաբար լաւ աչքով չպիտի դիտուէր Պատրիարքարանի կողմէ։ Ս. Պատրիարքին յանդիմանագիրը նոյն ատեն կը յանձնարարէ Եղնիկ վարդապետի՝ փութով մեկնիլ հոն՝ ուր իր պարտականութիւնը զինքը կը կոչէ, այսինքն Բաղէշ։

Բաղէշի մեր թղթակցին մէկ նամակն ալ զոր նախորդ շաբթու ստացած էինք, կը ծանուցանէր մեզի թէ Գալիքճեան վարդապետի ընթացքը լաւ տպաւորութիւն մը չէ թողած քաղքին մէջ, մանաւանդ որ Եղնիկ վարդապետ ինքն ալ փափաքած էր նոյն վիճակին Առաջնորդ ընտրուիլ։ Կ'երեւայ թէ Եղնիկ վարդապետ Խարբերդի առաջնորդ ընտրուելէն յետոյ հատած, գոնէ Բաղէշը ձեռք ձգելուզեր է, իր եպիսկոպոս ձեռնադրուելու պահանջման այժ տալու համար։

×

Ս. Պատրիարքը նորէն հրաման ըներ է Պատրիարքարանի երկրորդական պաշտօնեաներուն որ ժամը 3ին իրենց գործերնուն զլուխը գտնուին, եւ բացի Պատրիարքարանի վերաբերեալ գործերէ՝ հետամուտ չըլլան ուրիշ զբաղումներու, ինչպէս ուսուցչութեան, եւայլն։

×

Նաալը գաբուցիք նորէն . . . Թաղ. Խորհուրդի կոիւ ունին։ Եւ արդէն, ձմեռ մը կրնայ անձրեւ չունենալ, բայց Նաալը գաբուցիք բնաւ չեն կրնար առանց Թաղականի խնդիրներու մնալ։ Արդէն Թաղ. Խորհրդոյ վերջին ընտրութեան միջոցին նոյն այս սիւնակներուն մէջ կասկած յայտնած էինք թէ այդ Թաղ. Խորհուրդն ալ չպիտի կրնայ խաղաղութեամբ վարել Թաղային գործերը։ Վերջերս, Թաղ. Խորհրդարանի չրջափակին մէջ անցած զարձած կարգ մը իրողութիւններ հաստատեցին մեր այդ կասկածը։ Այս անգամ ուրիշ պատմութիւն մըն է որ կ'ընեն.—Կիրակի օր, Նաալը գաբուի հանրային պարտէզին մէջ, աղքատախնամին հրատարած անպամներէն 4ը փորձեր են արգիլել զանձանակին չրջաբերութիւնը, առարկելով որ այդ մարմինը գոյութիւն չունի, եւ թէ Թաղ. Խորհուրդն ալ իր կարգին իրաւունք չունի այդ տեսակ ապօրինութիւն մը թոյլատրելու։ Ներկաներուն ըրած դիտողութեան վրայ սակայն, զանձանակը չրջաբերուեր եւ բաւական ալ դրամ հաւաքուեր է։ Հրաժարեալ անդամներուն այս ընթացքը,—կը զրէ մեզ թաղեցի մը,—ուղղակի Թաղ. Խորհուրդին դէմ է։ Արդէն այդ Խորհուրդին մէկ քանի անդամներուն հետ չհամաձայնելնուն համար հրաժարած էին։ Այս պայմաններուն մէջ,—կը հետեւցնէ նամակագիրը, — կարելի է այժմէն դուշակել թէ Թաղ. Խորհրդարանը վաղը միւս օր կրկին հակառակութեան վայր մը պիտի դառնայ, եւ թաղին գործերն ալ պիտի մնան երեսի վրայ, ինչպէս ասկէ առաջ քանիցս եղած էր արդէն։

×

Մշոյ Պատրիարքական փոխանորդ Պէհրիկեան Հոսրով վարդապետ շնորհակալութեամբ կ'իմացնէ Պատրիարքարանի թէ տիկին Մաննիկ Տավուտեանի կողմէ եղած հանգանակութեամբ առնուած կարի մի քանան հոն հասած ըլլալով, տղէկանց վարժարանին մէջ աշակերտուհիներու կողմէ սկսեր է գործածուիլ։

×

Շապին Գարահիսարի Պուսէյիտ գիւղին եկեղեցւոյն նորոգութիւնը աւարտեր է, 90 ոսկիի ծախքով մը, որուն 60 ոսկին պարտք մնացած ըլլալով՝ հանգանակութեամբ պիտի հոգացուի։

×

Անցեալ կիրակի օր, Մաղբմեան կարապետ վարդապետ օծեր է Նիկոմիդիոյ թեմերէն Դարասուի Արամ գիւղի եկեղեցին՝ որ նոր կառուցուած էր Օրտուէն հոն գաղթող ազգայիններու կողմէ։ Ատաբազարէն Սերոբէ, Բերովբէ եւ Երեմիա նորընծայ քահանաները մասնակցեր են այդ արարողութեան՝ քանի մը դպիրներու հետ։ Հայ գաղթականներէն ստուար մաս մը ներկայ գտնուեր է եկեղեցին։

×

Մայր եկեղեցւոյ նորոգութեան ծախքերուն հաշիւները ճարտարապետ Մելիտոսեան էֆէնտի մատուցեր է Ս. Պատրիարքին։ Ընդհանուր ծախքը կը հաշուուի 1000 ոսկի, որուն 970ը բուն չէնքին, եւ մնացեալ 30ն ալ խորանին վրայի մասը կապարով ծածկելու համար պիտի գործածուի։ Ինչպէս յայտնի է, ծախքերը ամբողջովին կը հոգայ բարեսէր աղգային մը, Մանուկ էֆ. Սմբատեան։

×

Պալաթու թաղեցիներէն ոմանք դիմում ըրեր են Ս. Պատրիարքին, եւ խնդրեր են որ նոր Թաղ. Խորհրդոյ ընտրութեան հրահանգ տրուի։

×

Գահիրէարնակ տիկին Տուտու Եկաւեան 10 օսմ. ոսկի նուիրեր է Արարկիրի որբանոցին։

×

Ամասիոյ մեր թղթակիցը կը գրէ մեզ օգոստոս 22 թուականով.—«Ազգ. դպրոցները նոր ուսուցչական վերակազմութիւնով մը բացուեցան, նոյնպէս Իրանոսեանի առեւտրական եւ աղջկանց վարժարանները։ Քանի մը օրէն նաեւ պիտի բացուի մանկապարտէզն ալ եւ այսպէսով նոր տարեշրջանը աւելի յաջող արդիւնքներով պիտի բոլորէ. միայն թէ ազգ. դպրոցներէն Ս. Յակոբի շրջափակին մէջ գտնուած չէնքերը չատ պզտիկ կուգան, որով քանի մը հարիւր տղաք իրարու վրայ կը դիզուին ապականուած մթնոլորտի մը մէջ, եւ սրվելէ աւելի կը կորսնցնեն էականը՝ առողջութիւնը։ Նոր մանկավարժական դրութիւնը անիմաստ կը դառնայ դպրոցի չէնքերուն ներկայ սըխուր պայմաններուն ներքեւ։ Մանաւանդ, պարապ տեղը թելադրութիւններ կ'ըլլան ծնողքներուն որպէս զի իրենց զաւակները չղրկեն օտար դպրոցներ, քանի որ ներկայ պարագային, եթէ անբաւական կուգան դպրոցները, ի՞նչ պիտի ըլլայ, երբ Յիսուսեաններու քով գտնուող քանի մը հարիւր աշակերտներէն միայն կէսը վերադարձ մը ընել փորձեն։ Առ այս, պաշտօնական մարմիններու նկատողութեան չնորհիւ, մտադրուած է դպրոցի համար չէնքի յաւելումներ ընել, սակայն մինչեւ որ ձեւակերպութիւնները գործադրուին, բաւական ժամանակ պիտի անցնի։ Աղէկ չըլլա՞ր որ մինչեւ չէնքերուն կառուցուիլը, փոխանակ երկու եկեղեցիներու մէջ առաջնորդարանի չէնքեր պահելու, մէկը յատկացուի առժամապէս դպրոցի»։

ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Կիրակի օր, Բրինքիրօ, Գնաճեանների բնակարանին մէջ, վայելուչ ու պատչաճ հանդէսով մը տեղի ունեցաւ Արեւելքի Տէր եւ Տնօրէն եւ Կ. Պոլսոյ Առեւտրական սենեակին Ա. քարտուղար Զարեհ էֆ. Եուսուֆեանի նշանախօսութիւնը՝ Օրիորդ Սրբուհի Գնաճեանի հետ։

Զարեհ էֆ. Եուսուֆեան անծանօթ չէ Մամլոյ չրջանակին մէջ՝ ուր չատ զեղեցիկ հմտաւ մը կը վայելէ թէ՛ իբր Տնօրէն Արեւելքի եւ թէ իբր խմբագրապետ Կ. Պոլսոյ Առեւտրական սենեակի լրագրին։ Իր նշանախօսութիւնը մամլոյ չրջանակին հետ ուրախութեան առիթ մըն է նաեւ Պոլսոյ բազմաթիւ առաջնակարգ ընտանիքներու՝ որոնք կա՛մ խնամութեամբ եւ կամ բարեկամութեամբ կապուած են իրեն հետ։

Իր կարգին, Օրիորդ Սրբուհի Գնաճեան օժտուած է բնածին յատկութիւններով եւ խնամեալ դաստիարակութեամբ մը՝ որուն առաջին արդիւնքը ցոյց տուած է Մէղպուրեան վարժարանի մէջ բոլորած փայլուն ուսանողութեամբ։ Շրջանաւարտ այդ վարժարանէն, իր զարգացումը առաջ տարած է ընտանիքին մէջ, եւ այսօր՝ հայ իգական սեռին ամէնէն չնորհալի ու պատուաբեր անդամներէն մէկն է իրաւամբ։

Խմբագրութիւնս, այս բարեդէպ առթիւ կը փութայ իր ջերմագին չնորհաւորութիւններն ու խնդակցութիւնները յայտնել Եուսուֆեան եւ Գնաճեան ընտանիքներուն, ու մանաւանդ Զարեհ էֆ. Եուսուֆեանի եւ Օրիորդ Սրբուհի Գնաճեանի։

ԱՐՄԱՇԻ ՈՒԽՏԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Պաշտօնական ծանուցում Խնամակալութեան Դպրեվանուց Արմաշու

Դպրեվանուց վարչութիւնը կը փութայ ծանուցանել Արմաշու Զարխափան Ս. Աստուածածնայ բարեպաշտ ուխտաւորաց թէ՝ երթեւեկութեանց դիւրութեան համար պէտք եղած միջոցները ձեռք առնուած են նախորդ տարիներուն նման։

Ոստիկանութեան նախարարութիւնն ալ կարեւոր հրահանգներ տուած է իր ստորակարգեալներուն, որպէս զի ուխտաւորաց երթալուն կամ դառնալուն առթիւ բաւական համարին միայն կայարաններու մէջ նայիլ անոնց Օսմանիէ թիգրեթիսիները, երթեւեկութեանց կանոնաւորութեան համար։

Իզմիտէն Արմաշ ճանապարհին ապահովութիւնն ալ կատարեալ է, տեղական իշխանութեանց աչալուրջ հսկողութեան չնորհիւ, եւ վանքին կողմէ ալ յատուկ պահապաններ կարգուած են, ըստ սովորութեան ուխտաւորաց ընկերակցելու համար։ Իզմիտի մէջ գտնուող վանքին գործակատարները պիտի չանան ուխտաւորաց պէտք եղած դիւրութիւնները ցուցնել եւ պատրաստել։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԱՃՍՕՐՈՒԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 15 սեպտ. Աժանս Հավաս Սայկօնէն կ'իմանայ թէ 300 անգլիացի զինուորներ գրաւեր են Բէլլանթանի իշխանապետութիւնը (Սիամի հարկատու), նոյն ինքն իշխանին խնդրանքովն Ընդհանուր կարծիքը սա է թէ բոլանդակ մալայական թերակղզիին վրայ տարածուած է անդլիական գերակշռութիւնը։

ԼՈՆՏՈՆ.—Պաշտօնապէս կը հերքուի այն լուրը՝ որուն համեմատ իբր թէ Անգլիացի զինուորներ գրաւած ըլլան Բէլլանթանի իշխանապետութիւնը։

Պէրլինի.—Պարսից Շահը Պէրլինէն անցած միջոցին ի դիմաց Վիլհէլմ կայսեր ընդունուեցաւ արտաքին գործոց նախարարին կողմէ։ Շահը չարունակեց իր ճամբորդութիւնը դէպի Ռուսիա։

ԲԵՌԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Զէնսթօխաուի մէջ, գիւղացի աղջիկ մը՝ առեւտուրի միջոցին չրջուն մանրավաճառի մը հետ կռիւ մը ունեցաւ, քանի մը Հրեաներ միջամտեցին, եւ աղջիկը զրկեցին։ Այս դէպքին վրայ է որ լուր տարածուեցաւ թէ քրիստոնեայ աղջիկ մը սպաննուեր է Հրեաներու կողմէ։

ՔՈՒՐՍՔ.—Զարը՝ կառավարչին բնակարանը հրաւիրեց մօտակայ գիւղերու տարէց մարդիկը, եւ բանախօսութիւն մը արտասանելով յորդորեց զիրենք որ ականջ չկախեն խենթ խօսքերու։ «Մարդ, ըսաւ, պատուաւոր աչխատութեամբ, խնայողութեամբ եւ Աստուծոյ պատուիրաններուն հաճաձայն ապրելով է որ հարուստ կ'ըլլայ եւ ո՛չ թէ ոնրիշին ինչքը խլելով։»

ԼՈՆՏՈՆ.—Ալեքսանտրա թագուհին վազը Քոնվնհակ պիտի մեկնի, ուր պիտի մնայ մէկ ամիսչափ։ Էտուըրտ թագաւորը մէկ քանի օրէն Սկովտիա պիտի երթայ տասնրհինգ օրի չափ հոն անցրնելու համար։

ԲԱՐԻԶ.—Լաքռուա որ երբեմն պաշտօնով Մադրինիք զրկուած էր, այս անգամ նորէն մեկնեցաւ դէպ ի այդ կղզին, կառավարութեան հրամանաւ։ Իրեն կ'ընկերանայ Սպայակոյտէն հարիւրապետ Ֆէրրիէր։

ՀՌՈՄ.—Կարտինալ Վիվ այսօր յայտարարեց Ֆրանսայի ուխտաւորներու թէ Պապին միջամտութիւնը միաբանական խնդրին՝ լաւ արդիւնքներ պիտի տայ Ֆրանսայի մէջ։

ՊՐԻՍԼԻ.—Այս իրիկուն հրատարակուած բժշկական տեղեկագիրը կը ծանուցանէ թէ Պէլճիդայի թագուհիին վիճակը ծանր է միշտ։

ՄԱՏՐԻՏ.—Սպանիան մամուլը կը չարունակէ խնդիր ընել Սպանիոյ եւ մեծ տէրութեան մը միջեւ կնքուելիք դաշնակցութեան մը հաւանականութիւնը։ «Քորէսբոնտէնչիա» այս առթիւ յայտնապէս Ֆրանսայի անունը կու տայ։ Ուրիշ թերթեր Անգլիոյ անունը կու տան, յարելով սակայն թէ առանց պարագայի մը կնքուելիք դաշնակցութիւնը չպիտի կրնայ ժողովրդականութիւն չահիլ Սպանիոյ մէջ։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

ՀՌՈՄ, 15 սեպտ. Կարտինալ Ռամբոլա նամակ մը հրատարակելով, կը յայտարարէ թէ Պապը ո եւ է ֆրանսացի խմբագիր չպիտի ընդունի, որովհետեւ չուզեր խօսիլ Ֆրանսայի քաղաքականութեան վրայ։

ԼԱ ՀԷ.— Հոլանտայի վարչապետին վճռական հերքումներուն հակառակ, հոլանտական մամուլը կը չարունակէ գրգռիլ՝ Հոլանտայի Երրեակ դինակցութեան մէջ մտնելու հաւանականութեան մասին չրջած զրոյցով։ Խորհրդարանը բացուելուն այս մասին հարցում պիտի ուղղուի կառավարութեան։ Կ'ըսուի թէ կարեւոր յայտարարութիւններ պիտի ըլլան այս առթիւ։

ՎԱԳՈՒԱՆ ԹՈՒՈՎ — ՎԱԳՈՒԱՆ ԹՈՒՈՎ

200,000 ՖՐԱՆՔԻ ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Ֆրանսայի պետական պանկեր.—Ինչպէս զուցուած է 200,000 Ֆրանքի գումարը.—Պանկային կազմակերպութիւնը.—Համբաւաւոր գեղեցիկուհիները.—Ի՞նչ միջոցներ ձեռք առնուած են հրդեհին եւ զողերու դէմ.—Քանի մը զուարթութիւններ։

ՎԱԳՈՒԱՆ ԹՈՒՈՎ — ՎԱԳՈՒԱՆ ԹՈՒՈՎ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ, 2 Սեպտ.

Օսմ.Քոն. Սէռի Դ. Օ.Ո.	31	03
Ամէնէն բարձր գին »	31	11
» վար գին »	30	37
Բումէլի երկաթղ. ֆր.	120	—
Ամէնէն բարձր գին »	120	75
» վար գին »	119	—
Թրանսվալ »	155	—
—		
3 օրուան Քոնսոլիտ	370	—
8 » Երկաթուղի	2	—
—		
ԲԱՅՈՒՄ, 3 Սեպտ.		
Օսմ. Քոն.Սէռի Դ, Օ.Ո.	31	03
» ժամ 5ին «	31	03
Բուս. երկաթուղի ֆր.	119	50
» » ժամ 5ին »	119	50
—		
Թոպագ Թիւրք Ռէժի	15	12
Մէկարէթ, Սէռի A	0	20
» » B	0	36
Պանգ տը Մէթէլին	8	50
Ագսիոն սէ Թրամուէյ	5	45
Ժուլիանա	1	30
օսիէթէ ա'Ասիւրանս	3	67

Սօս. Օթ. տը Ֆիլ է տթ-ֆ	18	50
Ագսիոն Գոմմ.բանք	1	30
Թոպագօ Գորբորէյզն	0	10
Անթրբրրիզ ժէնէրալ	0	8
Անատոլու Երկաթ. Ագս.	10	45
» » Սէռի A	525	—
» » » B	519	—
Պանգ տը Սալոնիք Ագս.	164	—
5% Հէլլէնիք 1881	205	50
Պանգ Նասիոն. Ցուն.	418	50
Լոբրիւմ	72	—
Թրանսվալ	154	—
Պոլսոյ Գարափի Ընկ.	496	—
Տէրքեոզի Ջրի Ընկ.	260	—
Թրամվէյի Ընկ.	495	—
Բրէտի Ֆոնսիէ Էժիբ.	262	25
—		
ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ		
Լոնտոն 3 ամիս	108	3/4
» » » չէք	109	1/2
Բարիզ » »	23	12
» » » չէք	22	97
Պէրլին անառակոս չէք	18	67
Նիւրոն Աւստրիական	21	81
—		

ԴՐԱՄՆ. ԸՆԹԱՑՔԸ		
Անգլ. Ոսկի	110	02
20 Ֆրանգնոց	87	19
20 մարքնոց	107	10
Բոլ Լիմբերիալ	90	10
Բրիմիզ	51	09
Մէճիտիէ արծաթ	108	03
Մէճիտիէ քառորդ	107	25
Մէճիտիէ մանրուք	103	25
Պեզլիք	103	30
Մէճտալիք	103	20
Ռուպլի արծաթ	68	20
Շիլին	109	10
Ֆր. արծթ. Ֆրնս.	87	10
» » բուռնկն.	86	—
» » իտալկն.	81	20
Ռէճիխա	09	—
Ռուպլի թղթադրամ	8	63
Ֆլորին »	9	05
Մարք »	107	20
Տրաքմի »	36	30
Անգլ. ոսկի »	109	30
Ֆրանս. » »	87	15
Բուռնկն. » »	87	—
Գուլդ. » »	86	20
Իտալ. » »	85	20

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

Բարիզ, 15 Սեպտ.

3% Ֆրանսկն.	101	12
3½% »	101	60
Օսմ. Քոն. D	29	10
Բուս. Երկ.	123	50
Օսմ. Ռէժի	345	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	585	—
Օսմ. Մաքա	510	50
Օսմանիէ	487	50
Բրէտի Լիոնէ	—	
5% Իտալական	103	05
Ագսիոնական արտարին	85	45
Թէմվէյքի փոխառութ.	470	—
Սեկսանիկ-Կ. Պոլսոյ երկ.	28	—
Գասապա երկթ.	369	—
Թրանսվալ Քոնս.	155	50
Զէք Լոնտոնի վրայ	25	19

Լոնտոն, 15 Սեպտ.

Անգլ. Քոնս.	93	63
Օսմ. Ռանթի B	54	75
» C	30	37
» D	28	25
Օսմ. Պանգա	13	25
Իժիբսիէն Իւնիֆիէ	108	87
Ֆոմինիալ	105	—
Յ յարտի երկաթուղի	13	93
Լասապա »	81	—
5% Հելլէնական 1881	41	50
Ռանթի »	32	50
Մոնոբոլ »	44	50
Պուլկար 1888 6%	93	50
Թրանսվալ Քոնս.	06	12
Խոխուաֆ. Բարիզի վրայ	25	35

Վիէննա, 15 Սեպտ.

Բուս. երկթ.	115	20
Օսմ. Ռէժի	310	—
Փոխն. Լոնտոնի վրայ	239	70

Պրիւքսէլ, 15 Սեպտ.

Ռանթի Օսմ. Սէռի D	28	45
Բուս. երկաթուղի	122	—

Պերլին, 15 Սեպտ.

Բուս. երկաթուղի	123	—
Ռուպլի (100ը)	216	15
Փոխ. Լոնտոնի վրայ	20	31

ՏՈՒՔ. Գ. ԳԱԲՐԻԷԼԵԱՆ
ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺ

Բերա, Մեծ-փողոց, Կարաքա Ագայի դպրոցին դէմ, թիւ 200

Գշ. Եշ. Շբ. օրերը առաւօտուն կանուխէն մինչեւ երեկոյ ժամ 11½։
Բշ. Դշ. Ուր. օրերը 6էն 11½։ Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԶԱՏՈՒՆ ԱԲՕԼԼՕՆ
ՆՈՐԻՆ ՎԵՀԱՓԱՌ ԿԱՅՍԵՐ ՆԿԱՐԻՉՔ
(ԳԻՒԼԱՄԷԶԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ)
ՍԻՄՈՆ ՅԱԿՈԲԵԱՆ, արուեստագետ-նկարիչ

Բերա, Մեծ փողոց թիւ 397, Պազար Ալրմանի դէմ

6 «Գապինէ» յանձնարարութիւն տուողին ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆՔ 30×40 հարիւրարդամեթր մեծութեամբ իր կենդանագիրը։

12 «Գապինէ» յանձնարարութիւն տուողին ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆՔ 50×60 հարիւրարդամեթր ծաւալով ԲԵՆԿԱՆ ՄԵԾՈՒԹԵԱՄԲ իր կենդանագիրը։

6 հատ Աբօլլօն քառի փոքր ծաւալ 10 ղրշ.
6 » Աբօլլօն քառի «բրոմընատ» ծաւալ 20 »

Ցաճախորդը իրաւունք ունի մերժելու այն «Ակրանտիսմանը» որն որ իրեն ընտրած օրինակին համանման չըլլայ։

ՀԱՅԻ ԱՅԱՐԻՍ
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՇԱՔԱՐԵՂԷՆՆԵՐՈՒ
Բերա, Մեծ փողոց, Թիւ 136.
ՄԱՄՈՆԱՃԻՂԵՐ
Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 54.
Ղալաթիա, Թոբճուլար ճատտէսի, թիւ 101.

Հարսանիքներու եւ երեկոյթներու համար գեղեցիկ սպասներ, ինչպէս նաեւ կանոնաւոր սպասարկութիւն։

ԹՂԹԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՌՈՄԱՆ ԵՒ ԸՆԿ
Ղալաթիա, Մահմուտիէ փողոց, 42

ՄԵՆ ՄԹԵՐԱՆՈՑ
Գրքի յատուկ սպաղրկն. բուղթերու, Նամակի եւ տեսարակի բուղթեր։
—
ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՏՈՄԱՐՆԵՐ
Մեծաքանակ եւ Փոքրաքանակ
—
ԳՐԱՄԵՆԵԱԿԻ, ՏՊԱԳՐԱՏԱՆ ԵՒ ԿԱԶՄԱՏԱՆ
ՊԻՏՈՑԵՐՆԵՐ
ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆԵՐ

ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ
ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՏՈՄԱՐՆԵՐՈՒ
Բերջէմպէ Բազար, Ճազի խան։

ԱՊԱՌԻԿ ՄԻ ՈՒՂԷՔ
ՉՊՏԻ ՏԱՄ

ԱՊԱՌԻԿ ՄԻ ՈՒՂԷՔ
ՉՊՏԻ ՏԱՄ

ՀԱՅ ՍՆՏՈՒԿՃԻ
ՄԱՔՍՈՒՏ ԳԸԼԸՃՃԵԱՆ
Էսկի-Զապրի

Ճամբորդներու համար 5% զեղչ
Ամուրիներու համար 10% զեղչ
Աղջիկներու համար 50% զեղչ
Զորս անգամ կարգուողներուն
ՋՐԻ

ԱՄԵՆՈՒՆ ՀԱՄԱՐ ԿԱՐԵՒՈՐ

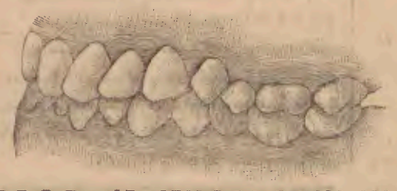

ՏՕՔԹ. Մ. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ
Ա.ՏԱՄՆԱԲՈՑԺ

Պատիւ ունի ծանուցանել թէ՝ իր պատ. յաճախորդաց կրկնակի խնդրանաց գոհացում տալու համար, ատամնաբուժական դարմանատուն մը հաստատած է՝ Բերա, Ագա Ճամիի կողմը, Լիւքսէմպուրկ սրճարանին կարգը 124 թիւ տունը՝ ուր այցելուներ կ'ընդունի ամէն օր՝ առաւօտէն մինչեւ երեկոյ, կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։

Կը բուժէ ամէն տեսակ ակռայի եւ լինտի հիւանդութիւններ, ինչպէս նաեւ փտած ակռաներու ամենատարբեր ցաւերը վայրկենապէս կասեցնելով, ոսկիով, բլաթինով, կիտուածով եւ ուրիշ շատ մը տոկուն մետաղներով կը լեցնէ զանոնք կարճ ժամանակամիջոցի մէջ. առողջ ակռաներու նման մինչեւ վերջը գործածուելու եւ բնաւ անհանգստութիւն չպատճառելու պայմանաւ։

Ոսկի, բլաթինի եւ քաուչուքի վրայ բոլորովին նոր մեթոդով, կը շինէ նորբեւ ճաշակաւոր և- դիմացկուն ակռաներ յարեւ նման բնականին։ Փտած եւ կոտրատած ակռաներու արմատները առանց հանելու եւ առանց ամենափոքր ցաւ մը զգացնելու, նորատնար եւ կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ կը դնեն ոսկիով վրայ առանց քիմքի ակռաներ եւ ոսկիէ «քրաուններ», որոնք բնականի նման կը գործածուին, եւ հանելու, մաքրելու, դնելու եւն. ձանձրութիւնները չունին։

Շատ փտած եւ խանգարուած ակռաները ու լինտերու մէջ անցայտացած ակռաներու արմատները թմրեցուցիչ եւ սառեցուցիչ զեղերով կը հանուին ԱՌԱՆՑ ՑԱՒԻ։

Դեմքի ձեւաւորութիւն, կատարեալ ծամողութիւն եւ յատակ արտասանութիւն ապահովուած։

Գիները չափաւոր
Աղքատաց ձրի գործանուած
18—20

ՎԻԵՆՆԱԿԱՆ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
Ի ԲԱՆԿԱԼԹԻ
46ՐԴ ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ

Վարժարանս հաստատուած է 1857ին. Նպատակն է՝ աշակերտաց տալ կրօնական, բարոյական և գիտնական կրթութիւն մը, որով կարող ըլլան յաջող ապագայ մը ունենալ, եւ իրենց անձին, ընտանեացը, հասարակութեան, ազգին եւն. օգտակար անդամներ ըլլալ։ Վարժարանին վարչութիւնը՝ Վիեննայի Մխիթարեանց ձեռքն է։ Ուսուցչական մարմինը (corps enseignant) որ կը բաղկանայ Մխիթարեաներէ եւ վկայեալ արտաքին ուսուցիչներէ պիտի կազմուն այս տարի 21 հոգի։ Ուսմանց ծրագիրն է՝ արդի երկրորդական դպրոցներու (école secondaire moderne) յատուկ յառաջադիմը, որ կը համապատասխանէ գերմանական ռեալական դպրոցին (Realschule) յառաջադիմին. բայց ըստ կարի յարմարցուած է այս ծրագիրը միջավայրի պիտոյից։ Վարժարանիս կատարեալ ընթացքն աւարտող աշակերտները կրնան շատ դիւրութեամբ եւ առանց քննութեան Եւրոպայի ո եւ է բարձրագոյն վարժարան մը յաճախել՝ ուսմունքը շարունակելու համար (ինչպէս ունինք աշակերտներ ի Վիեննա։ Զուիցերիա եւ Գաղղիոյ քանի կը քաղաքները) եւ կամ կրնան վաճառականութեան ձեռնամուխ ըլլալ։ Ամանուած լեզուներն են՝ Հայ., Տճկ., Գաղղ. Գերմ. եւ Անգլ. (վերջին տարին)։ Գաղղիերէն լեզուն գործնականապէս սորվելու համար՝ աշակերտները պարտաւորեալ են միշտ նոյն լեզուն խօսելու, եւ իրենց վրայ պիտի հսկեն երեք գաղղիացի Մխիթարեաներ, զորսնք յատկապէս բերել տրուան վարչութիւնս Բարիզեն։ Այս տարի, 4 պիտի ըլլան ասոնց թիւը։ Նոյնպէս գերմաններէն համար՝ հին ուսուցիչներէն դատ, նոր մը ալ բերել կու տայ այս տարի վարչութիւնս՝ Պերլինէն։ Ամէն ամիս ծնողաց կը ղրկուի համեմատական ամսացուցակ մը, որուն մէջ մանրամասն կը նշանակուի աշակերտին բարոյական եւ ուսուցչական վիճակը, իւրաքանչիւր դասերու մէջ առած նիշերը եւն։ Վարժարանս կը գտնուի ընդարձակ ծառայից պարտէզի մը մէջ. ունի իր յատուկ բժիշկն եւ իր դեղարանը։ 1902-1903 դպրոցական տարին պիտի սկսի սեպտեմբեր 2/15 Բշ. օրը։ Դպրոցամուտի քննութիւնները պիտի կատարուին օգոստ. ամսոյն 30ին եւ 31ին, իսկ դասերը կը սկսին կանոնաւորապէս Եր. Սեպտ. 3ին։ Հրատարակուած է վարժարանիս 4րդ տեղեկագիրը, եւ աշակերտք կրնան առնուլ զայն ամէն օր մինչեւ կէս օրս։ Վարժարանիս նկատմամբ ընդարձակագոյն տեղեկութիւններ ուզողը, թող խնդրէ վարժարանի վարչութենէն՝ վարժարանիս ծրագիրը, եւ կամ դիմէ հետեւեալ հասցէին՝

Հ. ԳԱԲՐԻԷԼ Վ. ՄԻՆԵՎԻՃԵԱՆ
Կ. Պոլիս, Բանկալթի
P. GABRIEL DR. MENEVICHIAN
Constantinople, Pancaldi
14—14

ՊԱԼՔԱՆ
ԱՌԱՋՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. Ի ՍՕՖԻԱ
Դրամագլուխ, Պահեստ
եւ Երաշխաւորութեան կումար
ՖՐԱՆՔ 7,500,000
Դրամատուն Ընկերութիւնս ի Թուրքիա
ԳՐԼՏԻ ԼԻՕՆԻ
Ընկերութիւնս ջնջեկոյացուած Գանատաներու մէջ Գործակալներ կը փնտռուին։
ԹՈՒՐՔԻՈՅ Ը. ԴՀ. ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ, Գալաթիա, Ճէտիտիաճ. Թիւ 1—2

ՀԱՆՐԱՃԱՆՕԹ ՀԱՇԱՐԱՆ
ԱԳԼԻԿ ԵՒ Ա.ԺԱՆ ԿԵՐԱԿՈՒՐ ԿՈՒՋԷՔ
ԴԻՄԵՑԷՔ
Բերա, Պալանի փողոց, Թիւ 5—7
ԺՕՌԺ ՏԱՍՍԻՈՒԱ
ՀԱՄԲԱՒՍԻՈՒ ՀԱՇԱՐԱՆԸ
Երեք պնակ կերակուր, դինի, անուշեղէն եւ ուղածնուդ չափ հայ
Ֆ ԳՐՈՒՇՈՎ

ԲԷՔԷՔ ՓԱՓԱՋԱՆ
Բերա Բուռնի Բաղաք

Մեծ մրեւանոց հեծեանիներու եւ յարակից ամէն տեսակ հեծանիւի կարգածներու, լաստերներու, օդաքարշ զարժիներու, եւն. եւն.

ՄԻՇԵԼ ԹԻՖԼԻՃԵԱՆ
ՄԵԾ ԳՈՒՆԱՐՈՒՆ
ԱՆՆԱԲԱՐԱԿԱՆ ԴԱՐՁԻՐԻՔԵՐՈՒ
ԵՒ
ԱՆՈՒՇԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ
ՄԱՍՆԱԳԻՏ

Գերազանց գործարան մը՝ գեղեցիկ եւ ճաշակաւոր գործերու համար։
ՅԱՅՈՓՈՂ ՏՈՂ ԵՎԱԳԻՎ
Գործարանս ունի կարգադրուած ամէն տեսակ գործիքներ, զանազան գոյներ, ոսկիներ եւ ոսկեթելեր։ Գործարանս ունի նաեւ գեղեցիկ հրաշալի դարձիներ։ Ամէն ոք կրնայ գոհանալ մեր գործերէն։ Մենք ամենայն ազնուութեամբ կ'ընդունինք պատուիրանքներ։ Գործերնիս ամենայն ազնուութեամբ կ'ուղարկենք